

บทที่ 3

ภาพของโครงการสร้างโรงไฟฟ้าหินกรูดและบ่อนอก

3.1. ความนำ

ในบทนี้ จะพิจารณาความเป็นมาและลักษณะของโครงการสร้างโรงไฟฟ้าหินกรูดและบ่อนอก การนำเสนอในส่วนแรก จะกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงด้านนโยบายด้านพลังงานของรัฐในระยะ 10 ปีเศษที่ผ่านมา โดยการเรียงลำดับเหตุการณ์ ซึ่งเกิดขึ้นตามกลางกระแสการทำให้เป็นเอกชน (privatization) ซึ่งควบคู่ไปกับกระบวนการโลกาภิวัตน์ (globalization) และในส่วนถัดไป จะกล่าวถึงลักษณะของโครงการโรงไฟฟ้าหินกรูดและบ่อนอก โดยสรุปในเรื่องของลักษณะโครงการ สถานที่ตั้ง ผู้ดำเนินโครงการ แหล่งทุน สัญญาซื้อขายไฟฟ้า และการขอใบอนุญาตต่างๆ

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการชี้ให้เห็นถึงภาพโดยรวมของโครงการสร้างโรงไฟฟ้าความร้อนถ่านหินหินกรูดและบ่อนอก ซึ่งเป็นตัวก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งยืดเยื้อยาวนานถึง 7 ปี ที่บ่อนอก และ 5 ปี ที่บ้านกรูด

3.2. การเปลี่ยนแปลงค่านโยบายด้านพลังงานของรัฐ

โดยพระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ. ศ. 2511 รัฐบาลไทยก่อตั้งการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจที่มีหน้าที่ในการผลิตและอุปทานไฟฟ้าให้แก่ประชาชน โดยมีจุดมุ่งหมายในการก่อตั้งกฟผ คือ การรักษาความมั่นคงทางด้านพลังงานไฟฟ้าเพื่อพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง กฟผ.ผลิตและขายไฟฟ้าให้แก่รัฐวิสาหกิจ 2 แห่ง ได้แก่ การไฟฟ้านครหลวง และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค กฟผ. ขยายการผลิตไฟฟ้าอย่างต่อเนื่อง เมื่อ 30 ปีก่อน กำลังผลิตไฟฟ้าของกฟผ. มีเพียงแค่ 500 เมกะวัตต์ แต่ในปัจจุบัน กำลังผลิตไฟฟ้าทั้งหมด (total installed capacity) ของกฟผ. มีมากกว่า 18,000 เมกะวัตต์ (Thai-Danish Cooperation on Sustainable Energy with Sustainable Energy Network for Thailand (SENT) 1999: 17)

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงทศวรรษ 2530 มีการขยายกำลังผลิตไฟฟ้าของกฟผ.อย่างมาก¹ เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศได้เจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ความต้องการพลังงานไฟฟ้าที่เพิ่มสูงขึ้นมาก กฟผ. ได้คาดการณ์ว่าปริมาณความต้องการใช้ไฟฟ้าในอนาคตจะเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละกว่าร้อยละ 10 และได้ขยายกำลังผลิตไฟฟ้าของกฟผ.ดำเนินงานโดยการสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่หลายโรง เช่น โรงไฟฟ้าแม่เมาะ (2,625 เมกะวัตต์) โรงไฟฟ้าวางน้อย (2,024 เมกะวัตต์) และโรงไฟฟ้าบางปะกง (3,675 เมกะวัตต์) เป็นต้น โครงการสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่เหล่านี้ได้ดำเนินการโดยกู้เงินจากธนาคารโลก ธนาคารความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งประเทศญี่ปุ่น (JBIC) และโครงการความร่วมมือในการพัฒนาระหว่างสองประเทศในรูปแบบต่างๆ (bilateral aid programs)

ภายใต้ระบบการจัดหาพลังงานไฟฟ้าที่กฟผ. ผูกขาดแต่เพียงผู้เดียวตลอด 30 ปีที่ผ่านมา แม้ว่าสัญญากู้เงินจากสถาบันการเงินโดยส่วนใหญ่ ระบุเงื่อนไขในการให้กู้เงินแก่กฟผ. ในการดำเนินงานโครงการโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ว่า กฟผ.จำเป็นต้องประกันอัตรากำไรให้แก่สถาบันการเงินอย่างน้อย 8% ก็ตาม แต่กฟผ.มีความสามารถในการจ่ายคืนเงินต้นด้วยกำไร 8% แก่สถาบันการเงินอย่างมั่นคงเนื่องจากว่า กฟผ.สามารถโยกภาระในการจ่ายคืนเงินต้นทั้งหมดแก่ประชาชนผู้ใช้ไฟฟ้า ในสถานการณ์เช่นว่านี้ กฟผ.ไม่มีปัญหาในการแสวงหาแหล่งเงินทุนเพื่อสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่เพราะโครงการของกฟผ.มีแรงจูงใจสูงใน

การลงทุน นอกจากนั้น เท่าที่ผ่านมา รัฐบาลไทยไม่เคยปฏิเสธ โครงการสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ ที่กฟผ.เสนอแต่คำประกันให้กับโครงการต่างๆอย่างเต็มที่ จึงทำให้สถาบันการเงินต่างๆมีความมั่นใจในการลงทุนโครงการของกฟผ.

อย่างไรก็ตาม ในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา ปรากฏว่า โครงการโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาความผิดพลาดด้านเทคนิค ปัญหาการทำลายสิ่งแวดล้อม และวิถีชีวิตของชาวบ้านที่อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียงโรงไฟฟ้า และปัญหาความไม่แน่นอนของราคาซื้อเพลิง ปัญหาเหล่านี้ทำให้ภาระของรัฐบาลเพิ่มมากขึ้น นอกจากนั้น เนื่องจากผู้ผลิตไฟฟ้ามีอยู่ผู้เดียว คือ กฟผ.รัฐบาลจำเป็นต้องรับภาระในการลงทุนสูงและการค้าประกันเงินกู้ทั้งหมด ปัจจุบันนี้ หนี้สินต่างประเทศที่มีรวมกันแล้วเป็นหมื่นล้านบาท ภาวะหนี้สินต่างประเทศเหล่านี้ ประมาณ 20% มาจากการลงทุนด้านพลังงาน โดยในรายละเอียดพบว่า กฟผ. มีภาระหนี้สินต่างประเทศอยู่ถึง 170,000 ล้านบาท

รัฐบาลจึงมองว่า กฟผ.จำเป็นต้องปรับปรุงแผนพัฒนาพลังงานไฟฟ้าในระยะต่อไปเพื่อลดภาระต่างๆของรัฐบาล ในขณะเดียวกัน ธนาคารโลกในฐานะที่ปรึกษาด้านการวางแผนการพัฒนาเศรษฐกิจก็ได้เสนอต่อรัฐบาลไทยว่า จำเป็นต้องลดภาระหนี้สินและความเสี่ยงในการค้าประกันเงินกู้ของกฟผ. ในการลงทุนโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าลง โดยการแปรรูประบบพลังงานของประเทศจากการผูกขาดของกฟผ. และเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนสามารถเข้ามาลงทุนในโครงการผลิตไฟฟ้า

การแปรรูปกฟผ. ก็เริ่มต้นขึ้นโดยมีการออกพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 ในช่วงรัฐบาล นายอานันท์ ปันยารชุน ชุดที่ 1 สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) ได้วางแผนการแปรรูปกฟผ.และเสนอนโยบายสนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตกระแสไฟฟ้าในรูปของการเปิดโอกาสให้เอกชนลงทุนในลักษณะของโครงการผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระหรือ ไอทีพี (IPP: Independent Power Producer)² และ โครงการผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็ก (SPP: Small Power Producer) หรือเอสพีพี³

ทั้งนี้ สพช.อ้างว่า มีเหตุผลประการสำคัญ เป็นเพราะนอกจากต้องการหาทางออกไปให้รัฐต้องจัดเก็บภาษีหรือไม่ต้องกู้ยืมเงินมาลงทุนสร้างโรงไฟฟ้า ยังต้องการให้เกิดการแข่งขันทำให้ไม่มีการผูกขาดในกิจการพลังงานไฟฟ้า ให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารกิจการพลังงานไฟฟ้าโดยการส่งเสริมการลงทุนจากทุนต่างชาติ เพื่อให้ภาคธุรกิจด้านพลังงานไฟฟ้ามีความสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจโลกหรือ โลกภิวัต(Union Power Development CO., LTD 2000) ประชาชนและผู้ใช้ไฟฟ้าจะได้มีไฟฟ้าใช้อย่างเพียงพอในราคาที่เหมาะสม ผู้ใช้ไฟฟ้าจะได้รับบริการที่ดีขึ้น คุณภาพไฟฟ้าดีขึ้น (เวสท์เทิร์น โฟกัส สิงหาคม 2544: 9-10)

ข้อเสนอโครงการไอทีพีถูกนำไปพิจารณาในการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 กันยายน 2535 และรัฐบาล อานันท์ ปันยารชุน ชุดที่ 2 ลงมติคณะรัฐมนตรีให้เห็นชอบตามข้อเสนอของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) เรื่องแนวทางในการดำเนินงานในอนาคตของ กฟผ. (กพช. 2537: 1) ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนและแนวทางในการให้เอกชนมีบทบาทมากขึ้นในกิจการไฟฟ้าในประเทศไทย โดยกำหนดให้มีการลงทุนโดยเอกชนในการผลิตไฟฟ้าในรูปของผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระ (ไอทีพี) ในโครงการใหม่โดยจะขายไฟฟ้าให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.)

ต่อมา ในช่วงรัฐบาลชวน หลีกภัย ชุดที่ 1 สพช.ได้เสนอกพช.โดยกพช. มีมติเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2537⁴ (ที่ นร 0901/856) และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2537 เห็นชอบแนว

นโยบายในการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตเอกชนในรูปแบบของ ไอพีที โดยมติดังกล่าว กำหนดให้ กฟผ. และ สฟช. ร่วมกันร่างประกาศรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตเอกชนประกอบด้วยประกาศรับซื้อไฟฟ้า (Request for Proposals : RFP)⁶ เอกสารต้นแบบสัญญาซื้อขายไฟฟ้า (Model Power Purchase Agreement: Model PPA)⁷ และเอกสารกำหนดมาตรฐานและเงื่อนไขทางเทคนิคเกี่ยวกับโรงไฟฟ้าและการปฏิบัติการ (Grid Code)⁸ โดยมีบริษัทที่ปรึกษา คือ บริษัทเบอร์ร่า จำกัด⁹ เป็นผู้ร่วมดำเนินการซึ่งเอกสารการประกาศรับซื้อแล้วเสร็จสมบูรณ์เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2537 และได้มีการประกาศรับซื้อในวันที่ 15 ธันวาคม 2537 เป็นต้นไปโดยกำหนดยื่นข้อเสนอในวันที่ 30 มิถุนายน 2538 โดยการรับซื้อไฟฟ้าขั้นที่ 1¹⁰ จะแยกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 จำนวน 1,000 เมกะวัตต์ แล้วเสร็จในช่วงปี 2539-2543

ระยะที่ 2 จำนวน 2,800 เมกะวัตต์ แล้วเสร็จในช่วงปี 2544 และ 2546¹¹

ในแผนการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตเอกชนในรูปแบบของไอพีที ระบุเงื่อนไขในการรับซื้อไฟฟ้าจากไอพีทีที่มีลักษณะสากล โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

- ให้ผู้ผลิตเอกชนเป็นผู้เสนอพลังงานที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้า โดยให้ความสำคัญกับเชื้อเพลิงที่สะอาดเป็นที่ยอมรับของประชาชน ราคามีเสถียรภาพ มีความแน่นอนในการจัดหา และส่งเสริมนโยบายของรัฐในการกระจายแหล่งพลังงานของประเทศ ได้แก่ พลังงานนอกูปแบบ (ไม่รวมนิวเคลียร์) ก๊าซธรรมชาติทั้งที่ผลิตในประเทศและนำเข้า ถ่านหิน และออร์มิลชั่น
- ให้ผู้ผลิตเอกชนเป็นผู้เสนอสถานที่ตั้ง โดยกำหนดลำดับความสำคัญของพื้นที่ในภาพกว้างเบื้องต้นโดยกฟผ. สอดคล้องตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการพัฒนาเมืองหลัก เมืองรอง เพื่อการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค ประกอบกับการพิจารณาแหล่งผู้ใช้ไฟฟ้า ปริมาณความต้องการใช้ไฟฟ้าในอนาคต และระยะห่างจากระบบสายส่งของ กฟผ. ดังนี้
 - ภาคกลาง (เหนือกรุงเทพฯ : สระบุรี ลพบุรี อ่างทอง สิงห์บุรี อุทัยฯ นครนายก ฯลฯ)
 - ชายฝั่งทะเลอ่าวไทยด้านตะวันตก (ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม)
 - ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก (ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ปราจีนบุรี สระแก้ว)
- เนื่องจาก กฟผ. เป็นผู้สั่งให้เดินเครื่องโรงไฟฟ้า และจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบไฟฟ้า จึงกำหนดโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้า เป็นสองส่วน (Two Part Tariff) ส่วนหนึ่งกำหนดจากต้นทุนในการก่อสร้างโรงไฟฟ้าของเอกชน และค่าใช้จ่ายคงที่อื่นๆ (Fixed Costs) ซึ่งเรียกว่า ค่าความพร้อมจ่าย (Availability Payment) และอีกส่วนหนึ่ง กำหนดจากค่าเชื้อเพลิงและค่าใช้จ่ายผันแปรอื่นๆ ที่เกิดจากการผลิตไฟฟ้า เพื่อจำหน่ายเข้าระบบของ กฟผ. ซึ่งเรียกว่า ค่าพลังงานไฟฟ้า (Energy Payment) ทั้งนี้ โครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าในส่วนแรก เป็นค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่าย ไม่ว่า กฟผ. จะสั่งเดินเครื่องจากผู้ผลิตเอกชนหรือไม่ แต่โครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าในส่วนหลัง เป็นค่าใช้จ่ายที่จะ

เกิดขึ้น เมื่อมีการสั่งให้โรงไฟฟ้าผลิตไฟฟ้าส่งเข้าระบบของ กฟผ. และจะผันแปรไปตามราคาเชื้อเพลิงเป็นหลัก¹²

- โรงไฟฟ้าของผู้ผลิตเอกชน จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานทางด้านสิ่งแวดล้อม ที่ทางราชการกำหนด โดยจะต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อขอความเห็นชอบจากสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ก่อนดำเนินการก่อสร้างโครงการ โดยในรายงานฯ จะต้องเสนอมาตรการที่สามารถลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้จริง และมีความเหมาะสม รวมทั้งต้องมีมาตรการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะครอบคลุมทั้งในด้านคุณภาพอากาศ และคุณภาพน้ำ เพื่อรายงานกรมโรงงานอุตสาหกรรม และสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมทราบทุกระยะ กรณีที่จะมีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการ และ/หรือ มาตรการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม จะต้องขอความเห็นชอบจากสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ก่อนดำเนินการเปลี่ยนแปลง

ต่อมา สทช. ได้เสนอ กพช. โดย กพช. มีมติเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2538 และคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 25 เมษายน 2538 เห็นชอบให้เพิ่มปริมาณรับซื้อไฟฟ้าจากไอพีที 10 % อย่างเหตุผลเพื่อทดแทนโครงการโรงไฟฟ้าแม่เฒ่าของ กฟผ. (ชมรมรวมใจไทยคู่ชาติ 2545: 1) รัฐบาลชวน หลีกภัย ชุดที่ 1 จึงได้ประกาศรับซื้อเพิ่มรวมเป็น 4,180 เมกะวัตต์ และเนื่องจากคณะกรรมการพยากรณ์ความต้องการใช้ไฟฟ้า ได้พยากรณ์ความต้องการใช้ไฟฟ้าสูงสุดเดือนเมษายน 2539 ว่า ความต้องการใช้ไฟฟ้าจะสูงขึ้นกว่า การพยากรณ์ไฟฟ้าสูงสุดเดือนมิถุนายน 2537 (PDP 95-01) ซึ่งความต้องการใช้ไฟฟ้าจะเพิ่มขึ้น 2,483 เมกะวัตต์ในปี 2543 สทช. จึงได้เสนอ กพช. โดย กพช. มีมติเมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2539 เห็นชอบให้เพิ่มการรับซื้อไฟฟ้าจากเอกชนอีกจำนวน 1,600 เมกะวัตต์ซึ่งทยอยเข้าระบบระหว่างปี 2543-2546 (เพิ่มจาก 4,180 เมกะวัตต์ เป็นประมาณ 5,780 เมกะวัตต์) แยกเป็นระยะที่ 1 จำนวน 1,680 เมกะวัตต์ และระยะที่ 2 จำนวน 4,100 เมกะวัตต์

ในวันยื่นข้อเสนอ มีผู้ยื่นข้อเสนอทั้งสิ้น 32 ราย รวม 50 ข้อเสนอ รวมกำลังผลิตที่เสนอทั้งสิ้น 39,037 เมกะวัตต์ และมีการประเมินและคัดเลือกข้อเสนอจากไอพีที ดำเนินการภายใต้กำกับดูแลของคณะกรรมการประเมินและคัดเลือกข้อเสนอจากผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลประกอบด้วยผู้ว่าการ กฟผ. (ในฐานะประธาน) เลขาธิการ สทช. ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) ผู้ช่วยผู้ว่าการ กฟผ. ¹³ และบริษัทที่ปรึกษาต่างๆ¹⁴ (MGR ONLINE January 29, 2002) คณะกรรมการประเมินและคัดเลือกข้อเสนอจากผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนนี้จัดตั้งกลุ่มทำการประเมินข้อเสนอ ประกอบด้วยหน่วยงานของ กฟผ. ที่เกี่ยวข้อง สทช. สศช. และ สศค. เพื่อให้ไปเจรจาเรื่องสัญญากับไอพีที

ในการประเมินและคัดเลือกข้อเสนอจากผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนจะพิจารณาจากความเหมาะสมของปัจจัยด้านราคา (price factor)¹⁵ และด้านเทคนิค (non-price factor)¹⁶ ซึ่งประกอบด้วย ความเป็นไปได้ของโครงการ (project viability) ระดับความพร้อมของโครงการ (level of development) ชนิดและสัดส่วนของเชื้อเพลิง (fuel type and diversity) สถานที่ตั้งโครงการ (site location) การใช้นุคลากรและทรัพยากร (utilization of local manpower and resources) หลักทรัพย์ของโครงการ (project connection costs security) ประสบการณ์และความสามารถของกลุ่มผู้ลงทุน ในการจัดการทางการเงิน (experience and ability of bidder to arrange financing for the construction of the project) การเพิ่มมูลค่าทางเทคนิคของโครงการ

(technical appreciation of the work to be performed) การขอเปลี่ยนแปลงสัญญาซื้อไฟฟ้า (proposed changes to the Model Power Purchase Agreement) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (environmental impact) ความสามารถในการจ่ายไฟ (dispatch ability) และปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายและ/หรือแผนการดำเนินการ

จากหลักการประเมินและคัดเลือกข้อเสนอตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น กฟผ. โดยใช้เวลาในการประเมินประมาณ 1 ปี และได้คัดเลือกข้อเสนอจากผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน 7 ราย ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2539-2543) มีโครงการที่ได้รับการคัดเลือก จำนวน 3 ราย รวม 1,750 เมกะวัตต์ ประกอบด้วย

- บริษัท ผลิตไฟฟ้าอิสระ (ประเทศไทย) จำกัด จำนวน 700 เมกะวัตต์ ใช้ก๊าซธรรมชาติ เป็นเชื้อเพลิง มีสถานที่ตั้งอยู่ที่อำเภอไผ่ จ.ชลบุรี
- บริษัท ไตรเอ็นเนอจี จำกัด จำนวน 700 เมกะวัตต์ ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง มีสถานที่ตั้งอยู่ที่ จ.ราชบุรี
- บริษัท อีสเทอร์น เพาเวอร์ แอนด์ อิเล็กทริก จำกัด จำนวน 350 เมกะวัตต์ ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง มีสถานที่ตั้งอยู่ที่ อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ

ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2544-2546) มีโครงการที่ได้รับการคัดเลือก จำนวน 4 ราย รวม 4,193.5 เมกะวัตต์ ประกอบด้วย

- บริษัท ยูเนียน พาวเวอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด จำนวน 1,400 เมกะวัตต์ โดยใช้ถ่านหิน เป็นเชื้อเพลิง มีสถานที่ตั้งอยู่ที่ อ.บางสะพาน จ.ประจวบคีรีขันธ์
- บริษัท บ่อวิน เพาเวอร์ จำกัด จำนวน 713 เมกะวัตต์ ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง มีสถานที่ตั้งอยู่ที่ อ.บ่อวิน จ.ชลบุรี
- บริษัท บี แอล ซี ที เพาเวอร์ จำกัด จำนวน 1,346.5 เมกะวัตต์ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง มีสถานที่ตั้งอยู่ที่ อ.มาบตาพุด จ.ระยอง
- บริษัท กัลฟ์ เพาเวอร์ เจเนอเรชั่น จำกัด จำนวน 734 เมกะวัตต์ ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง มีสถานที่ตั้งอยู่ที่ อ.เมือง จ.ประจวบคีรีขันธ์

เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 22 พฤษภาคม และ 30 มิถุนายน 2540 กฟผ. ได้ทำสัญญาซื้อขายไฟฟ้าจากเอกชน 4 ราย คือ บริษัท ผลิตไฟฟ้าอิสระ (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท ไตรเอ็นเนอจี จำกัด บริษัท บี แอล ซี ที เพาเวอร์ จำกัด และบริษัท ยูเนียน พาวเวอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด โดยสัญญาดังกล่าว ไม่มีข้อผูกพันในการให้รัฐเข้าไปปรับความเสี่ยงในด้านอัตราแลกเปลี่ยนของเอกชน ทั้งนี้ ยังคงเหลือบริษัทเอกชนซึ่งยังไม่ได้ลงนามสัญญาซื้อขายไฟฟ้าอีก 3 ราย ได้แก่ บริษัท อีสเทอร์น เพาเวอร์ แอนด์ อิเล็กทริก จำกัด บริษัท บ่อวิน เพาเวอร์ จำกัด และ บริษัท กัลฟ์ เพาเวอร์ เจเนอเรชั่น จำกัด (ชมรมรวมใจไทยกู้ชาติ 2545: 2) บริษัทเหล่านี้ลงนามสัญญากับกฟผ. ในวันที่ 22 ธันวาคม 2540

เมื่อมีวิกฤติทางเศรษฐกิจเกิดขึ้น ในปี 2540 ส่งผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินบาท รัฐบาลจึงปรับปรุงอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทเป็นแบบลอยตัว การดำเนินการดังกล่าวนี้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาถือว่าเป็นการเป็นการเปลี่ยนแปลงกฎหมายซึ่งตามสัญญาซื้อขายไฟฟ้าระบุให้ผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระมีสิทธิขอให้ กฟผ. พิจารณาปรับราคาซื้อขายไฟฟ้าจากไอทีพีและหามาตราการการช่วยเหลือเนื่องจากว่า ราคาซื้อขายไฟฟ้าประกอบด้วยค่าไฟฟ้า 2 ส่วน คือ ส่วนหนึ่งให้มูลค่าไฟฟ้ากับสกุลเงินเหรียญสหรัฐ โดยใช้ฐานของอัตราแลกเปลี่ยน 27 บาท/เหรียญสหรัฐ และอีกส่วนหนึ่งให้เป็นเงินบาทไม่ผูกติดกับอะไร เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 และเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2540 กฟผ. จึงดำเนินการมาตรการลดผลกระทบของการปรับปรุงอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาท ต่อผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระ โดยการปรับสูตรราคาซื้อขายไฟฟ้า พร้อมทั้งปรับปรุงเงื่อนไขอื่นๆ ในสัญญาซื้อขายไฟฟ้าที่จำเป็นเพื่อการจัดหาเงินกู้ให้แก่ ไอทีพี ทั้ง 7 ราย

นอกจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาท วิกฤติทางเศรษฐกิจยังส่งผลกระทบต่อความต้องการใช้ไฟฟ้าลดลงซึ่งส่งผลให้กำลังผลิตสำรองเกินความต้องการ คณะกรรมการพยากรณ์ความต้องการใช้ไฟฟ้า ได้มีการพยากรณ์ความต้องการใช้ไฟฟ้าใหม่ในชุดเดือนกันยายน 2540¹⁷ โดยความต้องการใช้ไฟฟ้าในปี 2543 จะลดลงเป็นจำนวน 2,887 เมกะวัตต์ และจะลดลงถึง 5,802 เมกะวัตต์ในปี 2554 จากที่พยากรณ์ไว้ในชุดเดือนเมษายน 2539 ด้วยเหตุนี้ กฟผ. มีมติให้การปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินการ คือ ให้ กฟผ. ชะลอโครงการของ กฟผ. และโครงการของผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระออกไปเป็นระยะเวลานานที่สุดเท่าที่จะทำได้โดยตกลงปรับปรุงเพิ่มราคาซื้อขายไฟฟ้า (ในบางส่วน) จากเดิม 3% ต่อปี กรณีที่ผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระ ชะลอโครงการออกไป 12 เดือนหรือมากกว่า

ความเป็นมาของโครงการไอทีพีดังกล่าวจะสรุปได้ในตารางที่ 3.1.และสถานะภาพ ณ ปัจจุบันของโครงการ ไอทีพีจะสรุปได้ในตารางที่ 3.2.

ตารางที่ 3.1. ความเป็นมาของโครงการไอทีพี

มีนาคม 2535	กฟผ. มีนโยบายให้เอกชนมีบทบาทในการสร้าง เครื่องโรงไฟฟ้า และขายไฟฟ้าให้กับกฟผ.
กันยายน 2535	รัฐบาลสนับสนุนให้มีการลงทุนในรูปผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระ (ไอทีพี)
พฤษภาคม 2537	กฟผ. และ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) ร่วมกันร่างประกาศรับซื้อไฟฟ้า
ธันวาคม 2537	ประกาศรับซื้อไฟฟ้าจากไอทีพี รวม 3,800 เมกะวัตต์ โดยแยกซื้อเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 จำนวน 1,000 เมกะวัตต์ แล้วเสร็จปี 2543 ระยะที่ 2 จำนวน 2,800 เมกะวัตต์ แล้วเสร็จปี 2545
เมษายน 2538	รับซื้อไฟฟ้าจากไอทีพีเพิ่มอีก 10% รวมเป็น 4,180 เมกะวัตต์
มิถุนายน 2538	มีผู้ยื่นข้อเสนอ 32 ราย รวม 50 ข้อเสนอ เป็นกำลังผลิตทั้งสิ้น 39,067 เมกะวัตต์
กุมภาพันธ์ 2539	เสร็จสิ้นการประเมินและคัดเลือกข้อเสนอระยะที่ 1 โดยมีผู้ผ่านการคัดเลือกทั้งสิ้น 13 ลำดับ
มีนาคม 2539	เสร็จสิ้นการประเมินและคัดเลือกข้อเสนอระยะที่ 2 โดยมีผู้ผ่านการคัดเลือกทั้งสิ้น 8 ลำดับ
กรกฎาคม 2539	รับซื้อไฟฟ้าจากไอทีพี เพิ่มอีก 1,600 เมกะวัตต์ (ระยะที่ 1 เพิ่ม 300 เมกะวัตต์, ระยะที่ 2 เพิ่ม 1,300 เมกะวัตต์)
ธันวาคม 2539	เสร็จสิ้นการเจรจาและทำสัญญากับ ไอทีพีที่ได้รับการคัดเลือกจำนวน 7 ราย รวมกำลังผลิตทั้งสิ้นประมาณ 5,800 เมกะวัตต์
พฤศจิกายน 2540	ปรับสูตรราคาซื้อขายไฟฟ้าเนื่องจากมีภาวะระบบเงินบาทลอยตัว
ธันวาคม 2540	เสร็จสิ้นการเซ็นสัญญากับ ไอทีพีทั้ง 7 ราย (ใช้สิทธิธรรมชาติเป็นซื้อเพลิง 4 ราย และใช้ถ่านหินเป็นซื้อเพลิง 3 ราย)
กรกฎาคม 2541	กฟผ. และ ไอทีพี 5 ราย ร่วมตกลงชะลอโครงการออกไป เนื่องจากกำลังผลิตสำรองเกินความต้องการในภาวะเศรษฐกิจถดถอย

ที่มา: ปรับปรุงจาก http://www.egat.or.th/dppd/eng_ipp_chronology.html

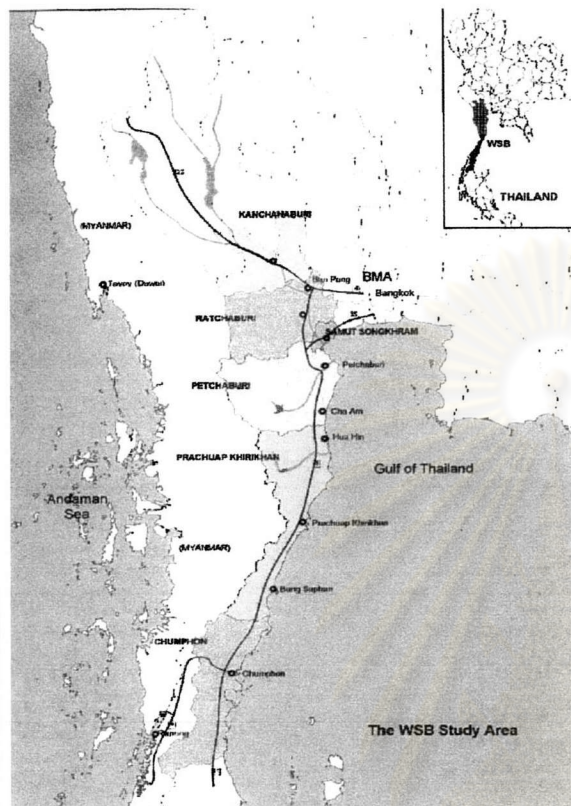
ตารางที่ 3.2. โครงการ ไอพีทีที่ได้รับการคัดเลือก (สถานภาพ ณ เดือนกรกฎาคม 2544)

โครงการ	กลุ่มผู้ลงทุน/ สัดส่วนผู้ถือหุ้น	(MW)	เชื้อเพลิง	วันลงนาม ในสัญญา	กำหนดการ จ่ายไฟฟ้า เข้าระบบ	
ระยะที่ 1 (2539-2543)						
1. บ. ผลิตไฟฟ้าอิสระ (ประเทศไทย) จก. อ่าวไร่, ชลบุรี	Thai Oil	56%	700	ก๊าซธรรมชาติ	10 พ.ย. 40	15 ส.ค. 2543
	Unocal	24%			13 ก.พ. 40	
	Westinghouse	20%				
2. บ. อิทธิพันธ์ เพาเวอร์ แอนด์ อิเล็ก ทริก จก. บางบ่อ, สมุทรปราการ	GMS Power PLC.	32%	350	ก๊าซธรรมชาติ	5 พ.ย. 42	31 ก.ค. 2545
	Marubeni	28%			28 ม.ค. 42	
	CDB: (China Development Bank)	12%			19 พ.ย. 40	
	TOTAL	28%				
1. บ. ไคร เอนเนอจี้ จก. ราชบุรี	Banpu	37.5%	700	ก๊าซธรรมชาติ	19 มิ.ย. 41	1 ก.ค. 2543
	Texaco Thailand	37.5%			10 พ.ย. 40	
	EME (Edison Mission Energy)	25%			22 พ.ค. 40	
ระยะที่ 2 (2544-2546)						
1. บ. ยูเนี่ยน เพาเวอร์ ดีเวลอปเม้นท์ จก. ต. ชงชัย อ.บางสะพาน ประจวบคีรีขันธ์	Union Energy	10%	1,400 (2x700)	ถ่านหิน	17 พ.ค. 44	หน่วยที่ 1
	TPS(Tomen Power Singapore)	34%			30 ก.ย. 43	1 ต.ค. 2548
	Imatran Voima Oy	28%			31 ส.ค. 42	หน่วยที่ 2
	CEPA (Consolidated Electric Power Asia)	28%			19 พ.ย. 40	1 ม.ค. 2549
2. บ. บ่อวิน เพาเวอร์ จก. บ่อวิน, ชลบุรี	H-Power	99.99%	713	ก๊าซธรรมชาติ	1 ต.ค. 2542	1 เม.ย. 2545
	Hemaraj Land & Development PLC.	0.001%			11 ก.พ. 2542	
					19 พ.ย. 40	
3. บ. บีแอลซีที เพาเวอร์ จก. ระยอง	Banpu	50%	1,346.5 (2x673.25)	ถ่านหิน	30 ธ.ค. 42	หน่วยที่ 1
	PowerGen	50%			19 พ.ย. 40	1 ต.ค. 2549
4. บ. กัลฟ์ เพาเวอร์ เจเนอเรชั่น จก. ต.บ่อนอก อ.เมือง ประจวบคีรีขันธ์	Gulf Electric	60%	734 (2x367)	ถ่านหิน	5 ก.พ. 44	หน่วยที่ 1
	Mission Energy	40%			22 ก.พ. 43	1 ต.ค. 2547
					30 เม.ย. 42	หน่วยที่ 2
					22 ธ.ค. 40	1 เม.ย. 2548
รวม		5,943.50				

ที่มา: ปรับปรุงจาก <http://www.nepo.go.th/power/pw-ipp-awards-TE.xls>

3.3. โครงการสร้างโรงไฟฟ้าที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

แผนภูมิที่ 3.1. แผนการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก (1)

ที่มา: Japan International Cooperation Agency (JICA). *Western seaboard Regional Development Master Plan, Draft Final Report Vol. 1-10, National Economic and Social Development Board (NESDB) of The Kingdom of Thailand. March 1997.*

ในเดือนมิถุนายน 2538 กพผ.ได้เริ่มประกาศเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมประมูลโครงการไอพีทีจนถึงปัจจุบันได้มีการทำสัญญาซื้อขายไฟฟ้าทั้งสิ้น 7 โครงการ รวมกำลังผลิต 5,943.5 เมกะวัตต์ ซึ่งโรงไฟฟ้า 2 ใน 7 โรงนี้ได้ถูกกำหนดให้ก่อสร้างในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิงคือ โครงการโรงไฟฟ้าหินกรูดและบ่อนอกโครงการทั้งสองนี้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งในแผนการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก (Western Seaboard: WSB) ของรัฐซึ่งวางแผนโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศท) โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตกหรือโครงการ WSB เป็นโครงการที่มุ่งพัฒนาทั้ง 8 จังหวัด คือ สุพรรณบุรี กาญจนบุรี นครปฐม สมุทรสาครสมุทรสงคราม ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ให้เป็นเขตอุตสาหกรรมใหม่อีกแห่งหนึ่งของประเทศ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพที่สมบูรณ์ เหมาะที่จะพัฒนาให้เกิดประโยชน์เช่นเดียวกับพื้นที่ พัฒนาแล้วอื่นๆ

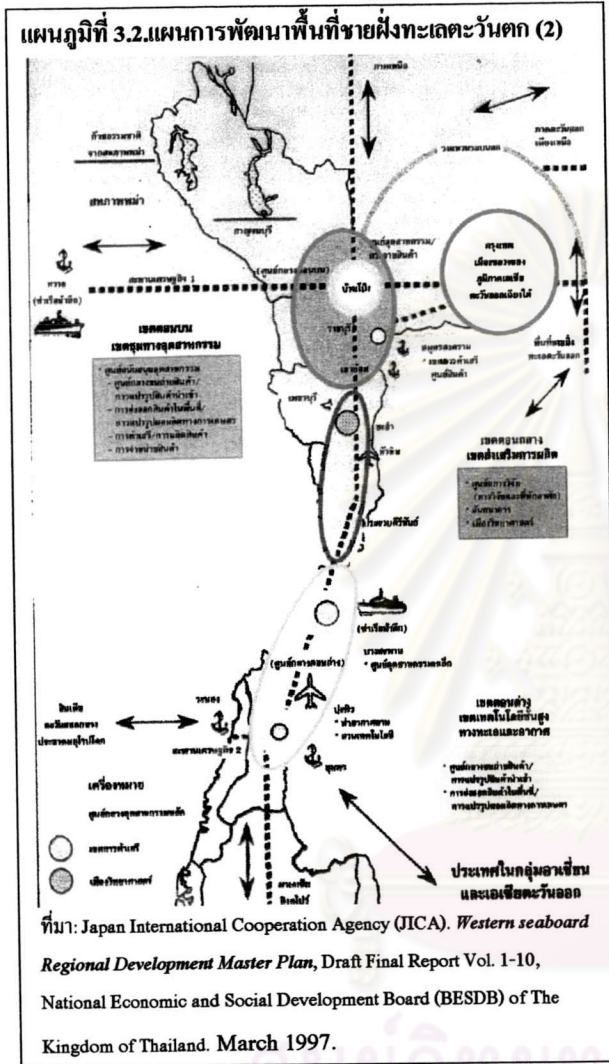
ของประเทศ โดยมีระยะเวลาดำเนินการ 15 ปี (2540 - 2554)

โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก (WSB) เริ่มวางแผนขึ้นมาตั้งแต่ปี 2538 และในเดือนกุมภาพันธ์ 2539 เสนอโดย สศทขอความช่วยเหลือจากสำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (JICA) ให้ทำการศึกษาแผนแม่บทการพัฒนา WSB ผู้ศึกษาประกอบด้วย JICA บริษัท Nippon Koei จำกัด (ญี่ปุ่น) และบริษัท Padeco จำกัด (ญี่ปุ่น) (Japan International Cooperation Agency (JICA) 1997) และในวันที่ 8-9 มีนาคม 2540 สศทจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมจากหน่วยงานรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องที่เพชรบุรี(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2540)

โดยแผนการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก 8 จังหวัด กำหนดวัตถุประสงค์หลักดังนี้

- ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตกโดยการเพิ่มรายได้ในครัวเรือน พร้อมทั้งส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา
- ยกระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพดี และมีชีวิตที่พึงปรารถนาโดยปรับปรุงและรักษาระบบนิเวศน์ในพื้นที่ให้สมบูรณ์และยั่งยืนตลอดไป

- ปรับปรุงระบบการบริการพื้นฐานทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อการส่งเสริมการผลิตและเสริมสร้างความสะดวกสบายตลอดจนให้เกิดความน่าอยู่แก่ประชาชนในพื้นที่

โดย Western Seaboard Master Plan ของ JICA (1997: vol.1, chap.8) กำหนดว่า ตอนบนของชายฝั่งตะวันตก ได้แก่ ราชบุรี สมุทรสงคราม บางส่วนของกาญจนบุรี (ลุ่มน้ำแม่กลอง) พัฒนาให้เป็นพื้นที่ผลิตสินค้าเกษตรแบบเข้มข้นและเป็นเขตอุตสาหกรรมปิโตรเคมีกรุงเทพฯ และส่งออก ตอนกลาง ได้แก่ เพชรบุรี และ ประจวบฯ ให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาและการวิจัย และเป็นพื้นที่พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และตอนล่าง ได้แก่ อำเภอบางสะพาน ชุมพร ให้เป็นเขตอุตสาหกรรมเหล็กขนาดใหญ่ และศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งเชื่อมอ่าวไทย-อันดามัน

โดยการวางแผนของสภาพัฒน์ มองว่า การพัฒนาที่สมบูรณ์ต้องมีปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญ เช่น การคมนาคมการสื่อสาร น้ำ อุปโภคบริโภค และไฟฟ้า จึงจำเป็นต้องวางแผนที่จะพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเหล่านี้ โดยเฉพาะ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีศักยภาพที่จะเป็นแหล่งอุตสาหกรรมหนักขนาดใหญ่ มีท่าเทียบเรือน้ำลึก มีเส้นทางที่จะเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านด้านตะวันตก จึงสามารถ

เป็นศูนย์กลางการใช้ไฟฟ้าที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งได้¹⁸

ด้วยเหตุนี้ สภาพัฒน์เร่งดำเนินการให้แผนการพัฒนาที่มีการกำหนดให้พื้นที่พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก เป็นหนึ่งในพื้นที่หลักเพื่อการพัฒนาพลังงานไฟฟ้าที่สำคัญที่สุดของประเทศซึ่งมีกำลังการผลิตสูงสุดที่ตั้งเป้าหมายไว้ 17,238 เมกะวัตต์ (ตารางที่ 3.2) ภายใน 15 ปี¹⁹โดยมีการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกที่อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ให้สามารถรองรับการขนถ่ายถ่านหินปริมาณ 4.4 ล้านตันต่อปีได้ และให้เป็นที่ขนถ่ายสินค้าทางทะเล โดยมีแผนการถมทะเลไปทางฝั่งตะวันออกกว้าง 200 เมตรเพื่อเป็นคลังสินค้าเทกอง สามารถรองรับสินค้าสูงสุดได้ถึง 22.8 ล้านตันในปี 2554 (เพ็ญโฉม ตั้ง 2545: 15)

โดยมีนโยบายส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศ²⁰ ในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก รัฐบาลอนุมัติโครงการผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระขั้นที่ 1 ระยะที่ 1 และ ระยะที่ 2 ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 มีโรงไฟฟ้า 3 โรงที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ เป็นเชื้อเพลิง คือ โรงไฟฟ้าวราชนบุรี

ระยะที่ 2 มีผู้ยื่นเสนอ 8 โครงการ อยู่ในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก 5 โครงการ (ถ่านหิน 3 โครงการ, oilmulsion 1 โครงการ, ก๊าซธรรมชาติ 1 โครงการ) ใน 5 โครงการนี้ มีโครงการโรงไฟฟ้าที่ใช้ถ่านหินของบริษัทยูนิยอน เพาเวอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด กับของบริษัทกัลฟ์ เจเนอเรชัน จำกัด ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และทั้ง 2 โครงการนี้ถูกคัดเลือกให้ลงทุนในปี 2539 เนื่องจาก 2 บริษัทนี้เสนอเข้าถ่านหินเป็นเชื้อเพลิงซึ่งมีความสอดคล้องกับโครงการ WSB ดังกล่าว

นอกจากโครงการผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระ 3 โรงนี้ ในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก รัฐบาลยังอนุมัติให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) สร้างโรงไฟฟ้าขึ้น 1 โรง ที่ตำบล หูกวาง อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ขนาด 2,000 เมกะวัตต์²¹ ตามแผนกำหนดเข้าระบบในปี 2549 (สุภรณต์ โรจนไพรวงศ์ และคณะ 2542: 297) กล่าวคือ ในเฉพาะจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีโครงการสร้างโรงไฟฟ้า ทั้ง 3 โครงการซึ่งมีกำลังผลิตไฟฟ้ารวมกันแล้วประมาณ 4, 000-5,000 เมกะวัตต์ แม้ว่า ในแง่การใช้ไฟฟ้า ประชาชนในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ใช้ไฟไม่เกิน 100 เมกะวัตต์ก็ตาม²² (เครือข่ายพลังงานยั่งยืนแห่งประเทศไทย n.d. : 3)

อย่างไรก็ตาม ในปี 2540 ได้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจขึ้นในประเทศไทยทำให้ความต้องการไฟฟ้าไม่ได้เพิ่มขึ้น ตามที่ได้ประเมินไว้ ส่งผลให้กำลังผลิตสำรองเพิ่มขึ้น กฟผ. จึงได้ปรับปรุงแผนการผลิตใหม่ โดยให้คงโครงการโรงไฟฟ้าที่ได้ลงมือก่อสร้างไปแล้ว หรือโครงการเอกชนที่ได้ลงนามสัญญาซื้อขายไฟฟ้าไปแล้วเอาไว้ ในขณะที่เดียวกันให้ชะลอโครงการที่ยังไม่ได้ลงมือก่อสร้าง ออกไป ส่งผลให้โครงการโรงไฟฟ้าที่ทับสะแกต้องชดโครงการออกไปอย่างไม่มีกำหนดในเดือนมกราคม 2542²³ ด้วยเหตุนี้ ปัจจุบัน โครงการโรงไฟฟ้าที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีสองโครงการคือ โครงการโรงไฟฟ้าหินกรูดของบริษัทยูนิยอน เพาเวอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ตั้งอยู่ที่ ตำบลธงชัย อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และโครงการโรงไฟฟ้าบ่อนอกของบริษัท กัลฟ์ เพาเวอร์ เจเนอเรชัน จำกัด ตั้งอยู่ที่ตำบลบ่อนอก อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีกำลังผลิตขนาด 734 เมกะวัตต์

ตารางที่ 3.3. การวางแผนเพิ่มการผลิตไฟฟ้าในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก²⁴

โครงการ	หน่วยผลิต	กำลังการผลิตทั้งหมด	ปีที่ต้องส่งมอบ
1. พลังงานความร้อนร่วม	3 x 600	1,800 MW	2542
2. พลังงานความร้อน (น้ำมัน และ ก๊าซ)	4 x 700	2,800 MW	2544
3. IPP (1)	1 x 700	700 MW	2544
4. IPP (2)	2 x 700	1,400 MW	2545
5. พลังงานความร้อนใหม่	5 x 1000	5,000 MW	2552
รวม		11,700 MW	2552

ที่มา : JICA. *Western Seaboard Regional Development Master Plan, Draft Final Report, Vol 9, Infrastructure Development*, NESDB, March 1997, pp.3-16

หมายเหตุ: IPP (1) คือ โรงไฟฟ้าบ่อนอก IPP (2) คือ โรงไฟฟ้าหินกรูด และ โรงไฟฟ้าทับสะแกของกฟผ. อยู่ใน 5. พลังงานความร้อนใหม่

3.4. ความเป็นมาและภาพของโครงการโรงไฟฟ้าหินกรูด

3.4.1. ลักษณะโครงการ²⁵

โรงไฟฟ้าหินกรูดของบริษัทยูเนียน เพาเวอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด เป็นโรงไฟฟ้าความร้อนถ่านหิน (ซับบิทูมินัส: Bituminous)²⁶ มีกำลังผลิต 1,400 เมกะวัตต์ ทำสัญญาผลิตไฟฟ้าขายให้แก่ กฟผ. (PPA, IPP/40-103) เป็นเวลา 25 ปี แบ่งเป็น 2 เฟสๆละ 700 เมกะวัตต์ เฟสแรกกำหนดจ่ายไฟเข้าระบบในเดือนเมษายน 2550 เฟส 2 เดือนตุลาคม 2550 การก่อสร้างโรงไฟฟ้าใช้เวลา 3 ปีโดยบริษัทซูบ อีเล็กทริก กับ บริษัทโคชิบ่า (ประเทศไทย) รับเหมาเดินเครื่องและบำรุงรักษาโรงไฟฟ้า

บริษัทโคชิบ่า (ประเทศญี่ปุ่น) รับเหมาก่อสร้างเบ็ดเสร็จ และบริษัทโตเมน โคลจัดหาและขนส่งเชื้อเพลิง²⁷ ([http:// www. tomen.co.jp/ environ/text.htm](http://www.tomen.co.jp/environ/text.htm))

ถ่านหินเชื้อเพลิงถูกนำเข้ามาจากประเทศออสเตรเลีย อินโดนีเซีย และสหพันธรัฐแอฟริกาใต้ด้วย²⁸ โดยเรือบรรทุกขนาดใหญ่ (Panamax) ของบริษัท Nippon Yusen (NYK Logistics) จำกัด²⁹ ปีละ 50 เที่ยว แต่ละเที่ยวสำรองใช้ได้นาน 60 วัน ปริมาตรรวมต่อปีจำนวน 3,300,000 ตัน ตามสัญญาจัดหาและขนส่งถ่านหิน (Fuel Supply and Transportation Agreement; FSTA) การลำเลียงถ่านหินใช้สายพานติดตั้งบนสะพานท่าเทียบเรือยาว 3.5 กิโลเมตรจากเรือบรรทุกนำมาเก็บยังลานกอง ก่อนนำไปเผาด้วยหัวเผาที่ปล่อยก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ต่ำ (Low NO_x Burner) ปริมาณ 10,000 ตันต่อวัน

การใช้น้ำในการดำเนินโครงการ มีการสูบน้ำทะเลเพื่อใช้ในการหล่อเย็น 4,147 ตันต่อวัน และระบายน้ำกลับลงสู่ทะเลวันละ 3,732 ตันต่อวัน น้ำหล่อเย็นจากโรงไฟฟ้ามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิของน้ำทะเลโดยทำให้น้ำทะเลมีอุณหภูมิเพิ่มขึ้น 1 – 2 องศาเซลเซียส กระบวนการเผาไหม้เชื้อเพลิงถ่านหินมีของเสียเกิดขึ้น และที่ต้องผ่านการบำบัดก่อนนำไปกำจัด วิธีการป้องกันมลภาวะอันเกิดขึ้นจากกระบวนการเผาไหม้เชื้อเพลิงถ่านหิน สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 3.4. วิธีการจัดการบำบัดของโรงไฟฟ้าหินกรูด

ชนิดของของเสีย	ปริมาณต่อวัน	การจัดการ
ซัลเฟอร์ไดออกไซด์	0.48 กรัม / ลบ.เมตร	ติดตั้ง FGD
ซีเฝ้าลอย	1,050 ตัน	ฝังที่บ่อทิ้งซีเฝ้า
ซีเฝ้าเปียก	200 ตัน	ฝังที่บ่อทิ้งซีเฝ้า
อิปซัม	36 ตัน	ฝังที่บ่อทิ้งซีเฝ้า
น้ำเสีย	100 ลบ. เมตร	โรงบำบัดน้ำเสีย

ที่มา: กลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรูด. หนังสือเรื่องร้องขอให้ทบทวนการอนุญาตสร้างโรงไฟฟ้าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ วันที่ 13 ตุลาคม 2542

ในการดำเนินการผลิตไฟฟ้า 25 ปี คาดว่า จะใช้เชื้อเพลิงถ่านหิน 108 ล้านตัน ต้องการจำนวนเงินลงทุน 38,000 ล้านบาท ในการสร้างโรงไฟฟ้า ในขณะที่ถ้าไรที่คาดว่าจะได้จากโครงการมีประมาณ 60,000

ล้านบาท ปริมาณไฟฟ้าที่ได้ตลอดการดำเนินงานจะมีทั้งหมด 306,600,000 เมกะวัตต์ต่อชั่วโมง (MWh)

3.4.2. สถานที่ตั้ง

โครงการอยู่ที่ชายหาดบ้านทางสายในเขตการปกครองของอบต.ธงชัย อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยแบ่งที่ดินออกเป็นสองส่วนคือ ที่ดินสำหรับก่อสร้างอาคาร โรงไฟฟ้ามีเนื้อที่ประมาณ 272 - 0 - 91 ไร่³⁰ และที่ดินสำหรับการฝังกลบซีเมนต์มีเนื้อที่ประมาณ 928 ไร่ รวมเป็นที่ดินกรรมสิทธิ์ของบริษัทฯ ทั้งสิ้นประมาณ 1,200 ไร่ พื้นที่ทั้งหมดนี้ได้ซื้อต่อจากกลุ่มนายหน้าที่ดินในท้องถิ่นซึ่งมาจากร้านซื้อที่ดินไว้ตั้งแต่ปี 2537 เพื่อขายให้แก่เจ้าของโครงการ โรงไฟฟ้า นอกจากที่ดินกรรมสิทธิ์ของบริษัทฯ ยังมีลำห้วยสาธารณะ เป็นเนื้อที่ประมาณ 4 - 2 - 1 ไร่ และมีทางสาธารณประโยชน์เป็นเนื้อที่ประมาณ 5 - 1 - 76 ไร่ รวมทั้งหมด 9 ไร่เศษอยู่ในพื้นที่โครงการด้วย³¹

พื้นที่โครงการเป็นพื้นที่ป่ามะพร้าวแต่เดิม ด้านตะวันออกติดทะเล ด้านตะวันตกเป็นที่ว่างเปล่า ณ 39 หมู่ 9 บ้านโลกตาหอม ต. ธงชัย ตำบลอำเภอบางสะพานจะอยู่ห่างจากโครงการไปทางทิศใต้ 18 กิโลเมตร ส่วนอำเภอบางสะพานจะอยู่ห่างออกไปทางทิศเหนือ 13 กิโลเมตร ตำบลเมืองประจวบคีรีขันธ์ จะอยู่ห่างออกไปทางทิศเหนือ 60 กิโลเมตร กรุงเทพฯจะอยู่ห่างจากโครงการไปทางทิศเหนือตามถนนเพชรเกษม (ทางหลวงหมายเลข 4) เป็นระยะทาง 375 กิโลเมตร พื้นที่รอบโครงการในรัศมี 10 กิโลเมตร จะประกอบด้วยหมู่บ้านต่างๆในตำบลอ่างทอง ตำบลแม่รำพึง และตำบลนาหูกวาง ในอำเภอบางสะพาน ตำบลธงชัย และตำบลชัยเกษมในอำเภอบางสะพาน รวมทั้งบางส่วนของอำเภอไทย

บริษัทได้พิจารณาเลือกสถานที่ตั้งของโครงการอยู่ที่ตำบลธงชัย อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เนื่องจากเหตุผลดังต่อไปนี้ ([http:// www.updc.co.th](http://www.updc.co.th) ; ชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม บ้านกรูด วันที่ 26 สิงหาคม 2541)

- จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในพื้นที่โซน 3 ตามแผนพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันตก ซึ่งจะขอรับการส่งเสริมการลงทุนได้³²
- จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีตำแหน่งที่เหมาะสมที่สุดที่จะสร้างโรงไฟฟ้า เพื่อจ่ายกระแสไฟฟ้าให้แก่บริเวณภาคตะวันตก และภาคใต้ของประเทศไทย เนื่องจากเป็นจังหวัดที่เชื่อมต่อระหว่างภาคตะวันตก และภาคใต้
- จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นจังหวัดที่มีแนวเขตจังหวัดติดทะเลด้านอำเภอไทย และมีศักยภาพในการก่อสร้างท่าเทียบเรือน้ำลึก สำหรับนำเข้าถ่านหินที่จากต่างประเทศได้ง่าย
- บริเวณพื้นที่เลือกตั้งโรงไฟฟ้าในตำบลธงชัย เป็นพื้นที่ว่างเปล่ามิได้ทำการเกษตรกรรม
- เป็นไม่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ
- ทะเลมีความลึกเหมาะสมที่จะสร้างท่าลำเลียงขนส่งถ่านหินป้อนสู่โรงงาน
- อยู่ใกล้จุดเชื่อมต่อสายส่งไฟแรงสูง³³

3.4.3. ผู้ดำเนินโครงการ

เมื่อ กฟผ. ได้มีการประกาศรับซื้อ ในวันที่ 15 ธันวาคม 2537 โดยกำหนดยื่นข้อเสนอในวันที่ 30 มิถุนายน 2538 บริษัทยูนิเวนเอ็นเนอจี จำกัดที่มีประสบการณ์การลงทุนด้าน โรงไฟฟ้าพลังความร้อนใช้ถ่าน

หินเป็นเชื้อเพลิง 10 แห่ง ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มีกำลังผลิตรวม 393 เมกะวัตต์⁴ ซึ่งอยู่ในเครือของบริษัทสทยูเนี่ยน (มหาชน) จำกัด ได้ร่วมเข้าประมูลและชนะประมูลโครงการไอทีพี และในวันที่ 19 กรกฎาคม 2539 กลุ่มบริษัทร่วมค้าของบริษัทยูเนี่ยนเอ็นเนอจี โทเมนคอร์ปอเรชั่น³⁵ และบริษัท Imatran Voima Holding BV (IVH)³⁶ แห่งประเทศฟินแลนด์ จึงจดทะเบียนบริษัท ยูเนี่ยนเพาเวอร์ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (Union Power Development Co., Ltd.: UPDC)³⁷ เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2539 โดยมีผู้ถือหุ้นคือ บริษัทยูเนี่ยนเอ็นเนอจี 51% บริษัทโทเมนคอร์ปอเรชั่น (TOMEN ประเทศญี่ปุ่น) 34% และ บริษัท Imatran Voima Holding BV หรือ IVH 15%

ต่อมาเกิดวิกฤตเศรษฐกิจจนรัฐบาลประกาศให้ค่าเงินบาทลอยตัวในวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 การลอยตัวของค่าเงินบาททำให้บริษัทยูเนี่ยนเอ็นเนอจี จำกัด จำเป็นต้องรับภาระในการจ่ายต้นทุนของโครงการฯเพิ่มมากขึ้น ในสถานการณ์เช่นนี้ บริษัทยูเนี่ยนเอ็นเนอจี จำกัด ไม่สามารถจ่ายค่าใช้จ่ายจำนวน 150 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จึงจำเป็นต้องลดสัดส่วนของการถือหุ้นของตนเองลง โดยมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นใหม่ดังนี้ บริษัทโทเมนคอร์ปอเรชั่น (TOMEN ประเทศญี่ปุ่น) 34% บริษัทฟอร์ตุม (Fortum Power and Heat Oy) หรือ บริษัท Imatran Voima Holding BV (IVH ประเทศฟินแลนด์) เดิม³⁸ 28% บริษัท ยูเนี่ยนเอ็นเนอจี จำกัด (UE ประเทศไทย) 10% และ บริษัทคอลโซซิเต็นเทรค อิเล็กทริกเพาเวอร์เอเชีย (Consolidated Electric Power Asia: CEPA ส่องกง)³⁹ 28%

อย่างไรก็ตามเนื่องจากในเดือนกุมภาพันธ์ 2543 บริษัท Fortum Power and Heat Oy และบริษัท Consolidated Electric Power Asia (CEPA ส่องกง) จำเป็นต้องถอนตัวออกจากโครงการเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2543 เนื่องจากความล่าช้าในการดำเนินงานโครงการฯ (มติชน วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2543; ข่าวสด วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2543) ก่อนหน้านั้น เมื่อประมาณปลายปี 2542 บริษัทยูเนี่ยนฯ ได้ลงนามในสัญญาเบื้องต้นกับบริษัท Singapore Power International (SPI)⁴⁰ จากสิงคโปร์ซึ่งได้เข้ามาเจรจาเพื่อซื้อหุ้น 56 % ของโครงการ ต่อมาวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2543 บริษัท SPI แถลงว่า กำลังประเมินในการซื้อหุ้น 46 % ของโครงการ (มติชน วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2543) แต่เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2543 บริษัท SPI เปิดเผยว่า ยังไม่ตัดสินใจการซื้อหุ้นของบริษัทยูเนี่ยนฯ และรอผลการประชาพิจารณ์ (กรุงเทพธุรกิจ วันที่ 6 เมษายน 2543) และในที่สุด เมื่อที่ 8 สิงหาคม 2543 ปรากฏว่า บริษัท SPI ได้ประกาศถอนตัวออกไป (ข่าวสด วันที่ 9 สิงหาคม 2543) นอกจากบริษัท SPI จากสิงคโปร์ บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (EGCO) ก็ได้แสดงเจตจำนงเข้ามาซื้อหุ้นในยูเนี่ยนเพาเวอร์ฯ และได้ประกาศเข้ามาถือหุ้นแทนต่างชาติที่ถอนการลงทุนออกไปทั้งหมดเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2543 แต่ในที่สุดไม่ได้เข้ามาถือหุ้น

บริษัทยูเนี่ยนเพาเวอร์ดีเวลลอปเม้นท์จึงแสวงหาผู้ลงทุนจากที่อื่น และในวันที่ 25 ตุลาคม 2544⁴¹ บริษัท ยูเนี่ยนฯ ได้ประกาศโครงสร้างใหม่ของบริษัทผู้ถือหุ้นอีกครั้งซึ่งจะประกอบไปด้วยบริษัทผู้ถือหุ้นรายใหม่ 3 รายได้แก่ บริษัท ส่องกงอิเล็กทริก จากฮ่องกง⁴² 26% บริษัท ชูบุ อิเล็กทริก⁴³ จากประเทศญี่ปุ่น 15% และบริษัทโตโยต้าทูโซ⁴⁴ จากประเทศญี่ปุ่น 15% โดยจะเข้าร่วมทุนกับผู้ถือหุ้นเดิมคือ บริษัท โทเมนคอร์ปอเรชั่น จากประเทศญี่ปุ่น 29% และบริษัท ยูเนี่ยนเอ็นเนอจี จากประเทศไทย 15%

3.4.4. แหล่งเงินทุน

หลังจากรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ได้รับการเห็นชอบจาก สผ แล้ว บริษัทฯ มีกำหนดจะลงนามสัญญาเงินกู้กับสถาบันการเงิน ในวันที่ 21 ธันวาคม 2541 เป็นเงินประมาณ 1,200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

โดยมีรายชื่อสถาบันการเงินทั้งหมด 13 แห่ง ดังนี้ (ชมรมอนุรักษ์บ้านกรูด วันที่ 6 สิงหาคม 2541; Bangkok Post January 22, 1999)

ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารอยุธยา ธนาคารกรุงไทย ธนาคารนอร์ดิก อินเวสเมนต์ (Nordic Investment Bank) ธนาคารLeonier (Finish Export Credit) ธนาคารฟูจิ(Fuji Bank ประเทศญี่ปุ่น) ธนาคารซันวา(Sanwa Bank ประเทศญี่ปุ่น) ธนาคาร Sakura ธนาคาร Tokyo-Mitsubishi ธนาคารอุตสาหกรรมแห่งประเทศญี่ปุ่น(Industrial bank of Japan) และ ธนาคาร ING

นอกจากสถาบันการเงินเอกชนดังกล่าวนี้ ธนาคารความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งประเทศญี่ปุ่น(JBIC)⁴⁵ และ NEXI (Nippon Export Import Insurance) ของกระทรวงเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมค้าประกันเงินกู้ให้โครงการ แต่ได้มีการปิดถนนเมื่อวันที่ 8-10 ธันวาคม 2541 ซึ่งนำมาสู่คำสั่งของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ให้ชะลอการให้ใบสัมปทานประกอบกิจการไฟฟ้า และรัฐบาลได้มีคำสั่งให้จัดประชาพิจารณ์ นอกจากนั้นนายสาวิตรี โทริวิท รมต.ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ยื่นหนังสือแจ้งต่อบริษัทให้ชะลอเซ็นสัญญาเงินกู้กับสถาบันการเงิน ทำให้ทางโครงการฯ ต้องเลื่อนการลงนามสัญญาเงินกู้ออกไป (กรุงเทพธุรกิจ วันที่ 17 เมษายน 2542)

ต่อมาเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2545 ผู้บริหารระดับสูงบริษัทยูนิย่นฯ ได้กล่าวว่า บริษัทสามารถเจรจาเงินกู้จำนวน 900 ล้านดอลลาร์สหรัฐ⁴⁶ เพื่อลงทุนโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าหินกรูด กับสถาบันการเงินทั้งในและต่างประเทศได้แล้วซึ่งประกอบด้วย สถาบันการเงินในประเทศจะให้กู้สัดส่วน 15% โดยมีธนาคารกรุงเทพจำกัด มหาชน เป็นแกนนำ ธนาคารพาณิชย์ของญี่ปุ่นสัดส่วน 30% และธนาคารเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น หรือเจบีค สัดส่วน 55% ซึ่งสถาบันการเงินดังกล่าวจะลงนามในสัญญาเพื่อปล่อยเงินกู้ให้กับบริษัททันที เมื่อรัฐบาลตัดสินใจให้ดำเนินการก่อสร้างโรงไฟฟ้า (กรุงเทพธุรกิจ วันที่ 4 เมษายน 2545)

อย่างไรก็ตามเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2545 JBIC ได้ส่งหนังสือตอบข้อซักถามของวุฒิสมาชิกญี่ปุ่นถึงสถานะการให้กู้เงินแก่โครงการโรงไฟฟ้าหินกรูดว่า JBIC ได้รับการติดต่อจากบริษัทเจ้าของโครงการจริง แต่จนถึงบัดนี้ก็ยังไม่มี การยื่นขออย่างเป็นทางการเพราะฉะนั้น ตอนนี้ JBIC ก็ยังไม่ได้เริ่มต้นกระบวนการพิจารณาด้วยซ้ำ เช่นเดียวกับกับ NEXI (Nippon Export Import Insurance) ที่ส่งหนังสือตอบวุฒิสมาชิกในประเด็นเดียวกัน ลงวันที่ 2 เมษายน 45 เนื้อหา ปฏิเสธว่า ยังไม่ได้มีการพิจารณาให้กู้เช่นกัน (Manager Online April 19, 2002)

โดยสัญญาซื้อขายไฟฟ้า(PPA) บริษัทยูนิย่นฯ ต้องนำหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับฐานะการเงิน เช่น รายชื่อผู้ร่วมทุนและสถาบันการเงินที่สนับสนุน โครงการมาแสดงภายในวันที่ 1 พฤษภาคม 2546⁴⁷

3.4.5. สัญญาซื้อขายไฟฟ้า

บริษัทยูนิย่นเพาเวอร์ตีเวลลอปเมนต์ ได้ลงนามในสัญญารับไฟฟ้าอย่างย่อกับ กฟผ. เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2539 และได้ลงนามในสัญญาหลังจากกรมอัยการตรวจรับรองสัญญาแล้วเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2540 มีอายุสัญญา 25 ปี โดยมีลักษณะโครงการเป็นแบบBOO (Build-Own-Operate)

หลังจากบริษัทยูนิย่นเพาเวอร์ตีเวลลอปเมนต์ ได้ลงนามสัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับกฟผ.เรียบร้อยแล้ว สัญญานั้นถูกแก้ไขทั้ง 4 ครั้ง

ตารางที่ 3.5. สรุปการแก้ไขสัญญาของบริษัทยูนิย่นฯ

		FCD	SCOD U#1	SCOD U# 2	ปช. บอร์ดกฟผ.	รมต. สำนักนายฯ
ลงนามสัญญา	30 มี.ย. 40	1 ม.ค.42	1 ก.ย. 44	1 ม.ค. 45	ปรีชา ชูวัฒนา	-
แก้ไขครั้งที่ 1	19 พ.ย. 40	1 เม.ย.42	1 ก.ย. 44	1 ธ.ค. 44	ปรีชา ชูวัฒนา	ทาวีต โพธิวิหค
แก้ไขครั้งที่ 2	31 ส.ค. 41	1 พ.ค.43	1 ต.ค. 45	1 ม.ค. 46	วิรัตน์ วัฒนศิริธรรม	ทาวีต โพธิวิหค
แก้ไขครั้งที่ 3	30 ก.ย. 42	1 พ.ค.44	1 ต.ค. 46	1 ม.ค. 47	ศิววงศ์ จังคศิริ	ทาวีต โพธิวิหค
แก้ไขครั้งที่ 4	17 พ.ค. 44	1 พ.ค.46	1 ต.ค. 48	1 ม.ค. 49	ศิววงศ์ จังคศิริ	ทาวีต โพธิวิหค

ที่มา: ปรับปรุงจาก ฝ่ายข้อมูลกลุ่มศึกษาพลังงานทางเลือกเพื่ออนาคต. ข้อมูลสรุปการแก้ไขสัญญาของ UPDC. 2544

หมายเหตุ: FCD หมายถึง SCOD#1 หมายถึง วันกำหนดเดินเครื่องที่ 1 และ SCOD U# 2 หมายถึงวันกำหนดเดินเครื่องที่ 2

การแก้ไขสัญญาครั้งที่ 1 (PPA Amendment 1) เป็นการเลื่อนกำหนดรับซื้อออกไปอีก 3 เดือน เนื่องจากว่า ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากค่าเงินบาทลอยตัว รัฐบาลจึงมีนโยบายให้บรรเทาความเดือดร้อนของบริษัทที่ต้องอิงค่าเงินกับอัตราแลกเปลี่ยน เพราะเงินลงทุนของโครงการเป็นเงินกู้จากต่างประเทศกว่า 75% กฟผ. จึงปรับปรุงราคาปรับซื้อ โดยปรับสูตรการคิดค่าความพร้อมจ่ายให้กับบริษัทใหม่ กฟผ. และ สฟช. ให้คำอธิบายด้วยว่า การประกาศภาวะค่าเงินบาทลอยตัว ถือเป็นเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย (เพราะประกาศโดยกระทรวงการคลัง) ซึ่งสัญญาระบุให้เป็นความรับผิดชอบของฝ่ายรัฐที่จะต้องหามาตรการบรรเทาให้บริษัท

อย่างไรก็ตาม การแก้ไขสัญญาครั้งนั้น ไม่ได้เกิดขึ้นเพราะการเปลี่ยนแปลงด้านนโยบายการเงินของรัฐบาลเท่านั้น หากแต่มีสาเหตุอีกอย่างหนึ่งก็คือ บริษัทฯเองมีปัญหาเรื่องการหาแหล่งเงินทุน เนื่องจากตอนนั้นเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ทำให้การลงทุนในไทยขาดความน่าเชื่อถือ แหล่งเงินทุนจึงยืดเวลาการพิจารณาให้กู้ออกไป(กลุ่มศึกษาพลังงานทางเลือกเพื่ออนาคต 2544)

การแก้ไขสัญญาครั้งที่ 2 (PPA Amendment 2) เป็นการเลื่อนกำหนดรับซื้อออกไป 13 เดือน เนื่องจากว่า บริษัทฯประสบปัญหาจากความล่าช้าในการอนุมัติรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจาก สผ. และอัตราการเพิ่มขึ้นของความต้องการใช้ไฟฟ้า ลดต่ำลงที่คาดการณ์ไว้ กำลังผลิตสำรองจึงมีอยู่สูงอย่างแน่นอน ในการเจรจาการแก้ไขสัญญาครั้งนี้ กฟผ. กับบริษัทตกลงกันเพิ่มค่าความพร้อมจ่าย(AP) ให้บริษัทอีก 3%

การแก้ไขสัญญาครั้งที่ 3 (PPA Amendment 3) เป็นการเลื่อนกำหนดรับซื้อออกไป 1 ปี การแก้ไขสัญญาครั้งนี้เกิดขึ้นเพราะฝ่ายบริษัทร้องเรียน โดยอ้างเหตุผลวิสัยว่า เกิดการคัดค้านของประชาชนในท้องถิ่น แล้วกรมโยธาธิการไม่ยอมออกสัมปทานประกอบกิจการไฟฟ้าให้⁴⁸ เข้าข่ายการยกเลิกสัญญาโดยไม่มีเหตุผลเพียงพอ กฟผ.พิจารณาเลื่อนกำหนดรับซื้อให้ โดยขอให้บริษัทถอนข้อเรียกร้องเรื่องเหตุผลวิสัยออกไป และกฟผ.เพิ่มค่าความพร้อมจ่ายให้อีก 3%⁴⁹ ถือเป็นกรให้ค่าชดเชยในการถอนข้อเรียกร้องดังกล่าว โดย กฟผ.อ้างว่า เป็นการตัดสินใจที่ประเมินแล้วว่าเป็นผลดีแก่ฝ่ายรัฐเองเนื่องจากว่า ถ้าฝ่ายบริษัทพิสูจน์ได้ว่า ปัญหาความล่าช้าของโครงการสามารถตีความว่าเป็นเหตุผลวิสัยได้จริง กฟผ.จะต้องจ่ายค่าชดเชย⁵⁰ในจำนวนที่มากกว่าค่าชดเชยในการถอนข้อเรียกร้องและเลื่อนสัญญาครั้งนี้ กฟผ.สรุปว่าจ่ายเพิ่ม 3% แล้วกฟผ. ก็ยังได้ประโยชน์ เพราะจำนวนค่าความพร้อมจ่ายบวก 3% ยังน้อยกว่าการจ่ายค่าชดเชยกรณีเหตุผลวิสัย นอกจากนั้นยังเป็นเพราะปริมาณไฟฟ้าสำรองยังคงมีอยู่สูง นอกจากนี้บริษัทยังอ้างว่า การที่รัฐบาลมีคำสั่งให้จัดประชาพิจารณ์⁵¹ ทำให้โครงการต้องเลื่อนการลงนามสัญญาเงินกู้ออกไปอย่างไม่มีกำหนด(กลุ่มศึกษาพลังงานทางเลือกเพื่ออนาคต 2544)

การแก้ไขสัญญาครั้งที่ 4 (PPA Amendment 4) เป็นการเลื่อนกำหนดรับซื้อออกไป 2 ปี การแก้ไขสัญญาครั้งนี้เกิดขึ้นเพราะฝ่ายบริษัทขอเจรจา โดยอ้างเหตุผลว่า โครงการล่าช้า เป็นเพราะต้องทำประชาพิจารณ์เพิ่ม และการจัดทำประชาพิจารณ์นั้นก็มีความล่าช้าด้วย⁵² นอกจากนั้นยังเป็นเพราะติดปัญหาเรื่องการออกใบอนุญาตต่างๆอย่างเหมือนเดิม ผลการเจรจา กฟผ.เพิ่มค่าความพร้อมจ่ายให้อีก 4.22%เป็นมูลค่าประมาณ 3,165 ล้านบาท เนื่องจากบริษัทมีค่าต้นทุนเพิ่มขึ้นในการเพิ่มมาตรการทางสิ่งแวดล้อมของโครงการ กฟผ.ยืนยันว่าต้นทุนที่เพิ่มขึ้นไม่ใช่ความรับผิดชอบของบริษัท เพราะมาตรการทางสิ่งแวดล้อมที่บริษัททำมานั้น ได้มาตรฐาน ถือเป็นปฏิบัติตามสัญญาแล้ว แต่เนื่องจากการคัดค้านของประชาชนในท้องถิ่น ทำให้ประเด็นสิ่งแวดล้อมกลายเป็นประเด็นใหญ่มากขึ้น จนบริษัทต้องเพิ่มมาตรการต่างๆมากเกินกว่าที่จำเป็นต้องทำตามมาตรฐาน⁵³

3.4.6. การอนุญาตประกอบกิจการ

ในการประกอบกิจการโรงงานผลิตไฟฟ้า ผู้ดำเนินกิจการจำเป็นต้องดำเนินการขอความเห็นชอบในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ 2535 โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 46⁵⁴ และ ใบอนุญาตต่างๆ เพื่อประกอบกิจการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยมีใบอนุญาตสำคัญดังนี้

- ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน จากกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม⁵⁵
- ใบอนุญาตก่อสร้างโรงงาน จากอบต.รงชัย
- ใบอนุญาตก่อสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ จากกรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม
- ใบอนุญาตสัมปทานการผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า จากกรมโยธาธิการ กระทรวงมหาดไทย
- ใบอนุญาตการใช้ที่ดินสาธารณะ⁵⁶

บริษัทได้มีการว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาซึ่งได้รับใบอนุญาตจากสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (สผ.) กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ให้เริ่มดำเนินการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA Report) ซึ่งบริษัทขู่นឹងเพาเวอร์ดีเวลลอปเม้นท์ได้มอบหมายให้บริษัทสร้างสรรค์ คอนซัลแทนส์ จำกัดทำการศึกษา ตั้งแต่วันที่ 21 มิถุนายน 2539 โดยแบ่งรายงานเป็น 2 ฉบับคือ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการทำเขียบเรื่อน้ำลึก โครงสร้างนอกชายฝั่งทะเล และระบบน้ำหล่อเย็น (Offshore) และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการโรงไฟฟ้าพลังความร้อน (Onshore)

เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2540 นำเสนอต่อคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯเพื่อพิจารณาในครั้งแรก และคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯมีความเห็น และข้อเสนอแนะให้ทางบริษัทฯ ปรับปรุงรายงาน และทำการศึกษาเพิ่มเติม ที่ปรึกษาของบริษัทฯ คือ บริษัทสร้างสรรค์ คอนซัลแทนส์ จำกัด จึงจัดทำรายงานเพิ่มเติมอีก 3 ฉบับด้วยกัน ในที่สุดจึงได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่ 13 และ 29 พฤษภาคม 2541 สำหรับ Off shore และ Onshore ตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม ปรากฏต่อมาเมื่อมีข้อโต้แย้งว่า รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ทำได้โดยที่บริษัทสร้างสรรค์ คอนซัลแทนส์ จำกัด ไม่ได้ระบุถึงปะการังที่มีอยู่ในบริเวณใกล้เคียงโครงการ สผ. จึงสั่งให้บริษัททำการศึกษาสำรวจเพิ่มเติม

ในการปรับปรุงรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมซึ่งบริษัทผู้ยื่นฯ มอบหมายให้บริษัท เทสโก้ จำกัด⁵⁷ ดำเนินงาน ทางบริษัทฯ ต้องนำเสนอรายงานเพิ่มเติมต่อที่ประชุมคณะกรรมการผู้ชำนาญการ 5 ฉบับด้วยกัน ทั้งๆที่รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฉบับเพิ่มเติมนั้นยังมีข้อเท็จจริงจำนวนมาก⁵⁸ จนในที่สุดเป็นที่ยอมรับของคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ และได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2543 เรียบร้อยแล้ว

สำหรับใบอนุญาตประกอบกิจการ โรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ออกใบอนุญาตเลขที่ ป.040/2541 ให้แก่บริษัทฯ เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2541 ประกอบกิจการผลิตกระแสไฟฟ้า 1400 เมกะวัตต์ หลังจากสภาพต.รงชัช ลงมติอนุญาตตั้งโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าใน วันที่ 29 มิถุนายน 2541⁵⁹

สำหรับใบอนุญาตก่อสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ กรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคมออกใบอนุญาตเลขที่ 17/2542 ให้แก่บริษัทฯ เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2542 เพื่อก่อสร้างท่าเทียบเรือขนาดเกินกว่า 500 ตันกรอสส์ เรียบร้อยแล้ว

สำหรับใบอนุญาตก่อสร้างโรงงาน จากอบต.รงชัช ในประชุมสมัยวิสามัญครั้งที่ 2/2541 เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2541 สภาพต.รงชัช ลงมติอนุญาตตั้งโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้า (รายงานประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลรงชัช สมัยวิสามัญ ครั้งที่ 2/2541 เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2541) และได้ออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคารเลขที่ 056/2542 และเลขที่ 057/2542 เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2542⁶⁰

สำหรับใบอนุญาตสัมปทานการผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า จากกรมโยธาธิการ กระทรวงมหาดไทย ทางบริษัทยังไม่สามารถได้รับสัมปทานได้

สำหรับใบอนุญาตการใช้ที่ดินสาธารณะ บริษัทผู้ยื่นฯ ดำเนินการขอใบอนุญาตการใช้ที่ดินสาธารณะ⁶¹ (มติชน วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2543) ทางบริษัทฯ ยืนยันว่า ในส่วนของที่ดินสำหรับก่อสร้างอาคารโรงไฟฟ้าเนื้อที่ 272 - 0 - 91 ไร่ นั้น มีเอกสารที่ดินเป็นโฉนดและ นส.3ก จำนวนรวม 15 ฉบับ ตั้งอยู่หมู่ที่ 9 ตำบลรงชัช อำเภอบางสะพาน จังหวัดระยองศรีวิชัย เมื่อรวมภาพที่ดินที่เป็นแปลงใหญ่แล้วปรากฏว่าในที่ดินแปลงรวมมีลำห้วยสาธารณะ เป็นเนื้อที่ประมาณ 4 - 2 - 1 ไร่ และมีทางสาธารณประโยชน์เป็นเนื้อที่ประมาณ 5 - 1 - 76 ไร่⁶² แต่เนื่องจาก บริษัทฯ มีความจำเป็นต้องก่อสร้างอาคารโรงไฟฟ้าในที่ดินผืนนี้เต็มทั้งแปลง จึงดำเนินการขอใช้และขอลอนสภาพที่สาธารณะ ตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ โดยยินยอมแบ่งที่ดินกรรมสิทธิ์บางส่วนของบริษัทฯ นำมาแลกเปลี่ยนกับที่สาธารณะดังกล่าว เพื่อให้รัฐนำไปจัดให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณะตามความประสงค์ของท้องถิ่น และยินยอมสร้างทางระบายน้ำและถนนลาดยางทดแทน ([http:// www.updc.co.th](http://www.updc.co.th))

ในวันที่ 17 มิถุนายน 2542 บริษัทฯ ได้ยื่นขออนุญาตใช้ทางและลำห้วยสาธารณประโยชน์จากอบต.รงชัช แต่ได้งดการดำเนินการไว้ก่อน เนื่องจากอยู่ระหว่างการทำประชาพิจารณ์ ซึ่งดำเนินการในวันที่ 24 - 25 กุมภาพันธ์ 2543 และภายหลังคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบผลประชาพิจารณ์ในวันที่ 10 ตุลาคม 2543 ในวันที่ 10 เมษายน 2544 ที่ประชุมสภาพต.รงชัชมีมติให้ความเห็นชอบไม่ขัดข้องกรณีบริษัทฯ ขอใช้ที่ดินทางสาธารณประโยชน์และลำห้วยแหลมไผ่ โดยมีเงื่อนไข 4 ข้อคือ

- จัดทำถนนคอนกรีตลงสู่ทะเล
- จัดทำทางระบายน้ำลงสู่ทะเล
- จัดทำฝายน้ำล้นเพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการเกษตร
- การจัดเก็บค่าเช่าที่สาธารณะทางอบต.รชชัชเป็นผู้จัดเก็บเองโดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ ทั้งสิ้น

ในส่วนของอำเภอบางสะพานมีความเห็นที่ไม่ขัดข้องเห็นควรดำเนินการตามมติอบต.รชชัช โดยมีเงื่อนไขตามที่อบต.รชชัชกำหนด โดยทำหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในวันที่ 5 มิถุนายน 2544 เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ยังไม่สามารถได้รับการอนุมัติการใช้พื้นที่สาธารณะได้ เนื่องจากว่า ชาวบ้านฝ่ายคัดค้านเรียกร้องให้พิจารณาเรื่องความไม่โปร่งใสเรื่องที่ดินสาธารณะประโยชน์ภายในพื้นที่โครงการขึ้นมา ในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2545 รองผู้ว่าฯ ประจวบคีรีขันธ์(นายถาวร โปธิสมบัติ) เปิดเผยว่า ที่ผ่านมาคณะกรรมการของจังหวัด มีการประชุมกันไปแล้วหลายครั้งแต่ก็ยังไม่ได้ข้อยุติ ความคืบหน้าในการสอบสวนข้อเท็จจริง จังหวัดจะทำหนังสือตอบเป็นลายลักษณ์อักษรอีกครั้ง ขณะนี้ ยังไม่ได้อนุมัติการใช้พื้นที่ดังกล่าวแต่อย่างใด (ข่าวสด ฉบับวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2545)

นอกจากใบอนุญาตสำคัญต่างๆดังกล่าวนี้ บริษัทฯ ยังได้รับใบอนุญาตไปแล้วดังนี้

- ใบอนุญาตระบบระบายน้ำสู่ทะเลจากกรมเจ้าท่า(วันที่ 2 มิถุนายน 2540)
- บัตรส่งเสริมการลงทุนจากBOI (วันที่ 29 ม.ค. 2541)
- ใบอนุญาตปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำสำหรับทำเรือชั่วคราวจากกรมเจ้าท่า(กันยายน 2544)
- ใบอนุญาตเปิดบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศประเภททรัพย์สินจากธนาคารแห่งประเทศไทย(วันที่ 19 มีนาคม 2543)

3.5.ความเป็นมาและภาพของโครงการโรงไฟฟ้าบ่อนอก⁶³

3.5.1. ลักษณะโครงการ

โรงไฟฟ้าบ่อนอก⁶⁴ของบริษัท กัลฟ์ เจเนอเรชัน จำกัด เป็นโรงงานผลิตไฟฟ้าใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง กำลังผลิต 1,468 เมกะวัตต์ เงินลงทุน 30,100 ล้านบาท ทำสัญญาผลิตไฟฟ้าขายให้แก่กฟผ. (PPA, IPP/41-107) เป็นเวลา 25 ปี เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2540 แบ่งเป็น 4 เฟสๆละ 367 เมกะวัตต์ กำหนดจ่ายไฟเข้าระบบ (ตามแผน PDP 99-01) เฟสแรกในเดือนตุลาคม 2547 เฟส 2 เมษายน 2548 ส่วนเฟส 3 และ 4 ยังไม่มีกำหนดในแผน ใช้เงินลงทุนทั้งสิ้นประมาณ 32,000 ล้านบาท ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการจัดซื้ออุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรในการผลิตไฟฟ้า และค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง โดยจะเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นภายในประเทศประมาณ 7,000 ถึง 8,000 ล้านบาท การก่อสร้างโรงไฟฟ้าจะใช้เวลา 3 ปี โดย KUMAGAI GUMI CO., LTD แห่งประเทศญี่ปุ่น เป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง

ในการผลิตไฟฟ้า ใช้ถ่านหินนำเข้าปีละประมาณ 2.7 ล้านตันจากประเทศอินโดนีเซีย จากเหมืองที่ ที อคาโร (PT Adaro) ตั้งอยู่ที่รัฐกะลิมันตัน (Kalimantan) เป็นถ่านหินที่เรียกว่า ซับบิทูมินัส (Sub-Bituminous) ⁶⁵ บริษัท กัลพี เพาเวอร์ เจเนอเรชั่น จำกัด ได้ทำสัญญาซื้อขายถ่านหินกับ ทีที อคาโร ไว้ระยะยาวให้สอดคล้องกับสัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับ กฟผ.เรียบร้อยแล้ว และเนื่องจากใช้ถ่านหินนำเข้าจากต่างประเทศ จึงต้องมีการขนส่งมาซึ่งที่ตั้งโครงการ การขนส่งดังกล่าวจะกระทำโดยทางเรือบรรทุกถ่านหิน Panamax (ขนาดบรรทุก 60,000-80,000 ตัน) จากกะลิมันตัน ผ่านน่านน้ำประเทศมาเลเซีย เข้ามาในอ่าวไทย ในการนี้โครงการจะก่อสร้างท่าเทียบเรือขนถ่ายถ่านหิน (Coal Handling Jetty) เพื่อรองรับการขนส่งถ่านหินเข้ามายังโรงไฟฟ้า โดยจะก่อสร้างท่าเทียบเรือยาว 3.5 กิโลเมตร จากชายฝั่ง(บริษัท กัลพี เพาเวอร์ เจเนอเรชั่น จำกัด n.p.; 9)

การเผาเชื้อเพลิงถ่านหินนั้นตลอดระยะเวลาดำเนินการ 25 ปี จำนวน 72 ล้านตัน จะเกิดของเสียจากการเผาไหม้ในอัตราประมาณ 4,112,500 ลูกบาศก์เมตรต่อปี สำหรับ 2 หน่วย ซึ่งประมาณการไว้ในช่วงการดำเนินการ 25 ปีและกากของเสียที่เกิดจากการเผาไหม้ที่ต้องทำการบำบัดและจัดเก็บ

นอกจากนั้น มีการสูบน้ำทะเลเพื่อใช้ในโรงงาน 793,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน (550,596 ลิตร/นาถิ) และปล่อยน้ำหล่อเย็นที่มีอุณหภูมิสูงสุดถึง 35 องศาเซลเซียส ด้วยอัตรา 492,500-ลิตร/นาถิ โดยน้ำจะถูกปล่อยผ่านท่อซึ่งยาวห่างจากฝั่งออกไป 400 เมตร (หนังสือเรื่องร้องขอให้เพิกถอนการอนุญาตสร้างโรงไฟฟ้าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ วันที่ 13 ตุลาคม 2542)

ในการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมอันอาจเกิดขึ้นจากการเผาไหม้ถ่านหิน และการปล่อยน้ำหล่อเย็นดังกล่าวนี้ บริษัทฯจะติดตั้งอุปกรณ์ต่างๆ ดังนี้ (บริษัท กัลพี เพาเวอร์ เจเนอเรชั่น จำกัด n.p. 4-11)⁶⁶

- ถูกรองฝุ่นคุณภาพสูง เพื่อดักจับฝุ่นซีเถ้าเบา (Fly Ash) ที่เกิดจากการเผาถ่านหิน จากนั้นขนส่งไปยังลานกองเก็บซีเถ้าภายในพื้นที่โครงการ
- อุปกรณ์ควบแน่นไอน้ำ (Steam Condenser) เพื่อให้ไอน้ำควบแน่นกลับเป็นน้ำ เพื่อนำไปหมุนเวียนใช้งานต่อไป
- หอหล่อเย็น เพื่อลดอุณหภูมิของน้ำหล่อเย็น หลังจากผ่านเครื่องควบแน่นไอน้ำ (Steam Condenser) เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่
- ระบบผลิตน้ำจืดจากน้ำทะเล (Desalination Plant) ใช้หลักการรีเวอร์ส ออสโมซิส (Reverse Osmosis) เพื่อผลิตน้ำจืดใช้ในกระบวนการผลิตไฟฟ้า และใช้ในการอุปโภคบริโภคทั่วไป
- ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ (Water Treatment) เพื่อให้ได้น้ำที่สะอาด ปราศจากจุลินทรีย์ เชื้อโรค ฯลฯ ที่อาจจะทำให้ระบบต่างๆ เสียหายได้
- ระบบบำบัดน้ำเสียกลาง (Centralized Waste Water Treatment) มีกระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้เป็นกลาง และมีคุณภาพน้ำที่ปล่อยออกไปตามที่ทางราชการกำหนด เช่น มาตรฐานน้ำทิ้งของกระทรวงอุตสาหกรรม มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ เป็นต้น
- ระบบตรวจวัดคุณภาพอากาศที่ปล่อย (Stack Emission Monitoring) ซึ่งจะต้องต่อออนไลน์ (On Line) ไปที่กรมควบคุมมลพิษเพื่อการตรวจสอบอย่างเคร่งครัดอีกด้วย

- ระบบควบคุม (Plant Control System) จะใช้ระบบคอมพิวเตอร์ควบคุมการทำงาน ในห้องควบคุม จะมีจอแสดงผลการทำงานของระบบต่าง ๆ สามารถเรียกดูสถานภาพของโรงไฟฟ้าได้ตลอดเวลา และสามารถตัดสินใจสั่งการได้ทันที
- สถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศ (Air Quality Monitoring Station) โรงไฟฟ้าจะติดตั้งสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศทั้งหมด 4 จุด ตั้งอยู่ใน เขตชุมชน โคจรอบโรงไฟฟ้า เป็นการตรวจสอบอีกชั้นหนึ่ง นอกเหนือจากการตรวจวัดที่ปล่อง และส่งข้อมูลออนไลน์ไปยังกรมควบคุมมลพิษเช่นกัน

3.5.2. สถานที่ตั้ง

โรงไฟฟ้าบ่อนอกตั้งอยู่ที่บนพื้นที่ 1,000 ไร่ ดิษชายฝั่งทะเล หมู่ 9 ตำบลบ่อนอก อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ก่อนถึงตัวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประมาณ 25 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพฯ ไปตาม ถนนเพชรเกษม (ทางหลวงหมายเลข 4) ประมาณ 260 กิโลเมตร ทิศตะวันออก ทางรถไฟสายใต้ และอ่าวไทย ทิศตะวันตก ถนนเพชรเกษม (ทางหลวงหมายเลข 4) ทิศใต้ คลองชายธง นอกจากนี้ที่ตั้งโรงไฟฟ้า ยังมีที่กองขี้เถ้าประมาณ 1,000 ไร่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนาุ้ง พื้นที่โครงการรวมแล้ว ทั้งหมดมีประมาณ 2,000 ไร่ และมีขอใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะประโยชน์(จำนวน 931 ไร่ 3 งาน 50 ตารางวา)⁶⁷ ในการดำเนินการ มีสะพานทำเทียบเรือขึ้นไปในทะเลยาว 3.5 กิโลเมตร พื้นที่สร้างโรงไฟฟ้านี้ บริษัทกัลฟ์ เพาเวอร์ เจเนอเรชั่น จำกัด ได้เข้ามาทำวนซื้อที่ดินในพื้นที่หมู่ที่ 7 ต.บ่อนอก อ.เมือง ผ่านทางนายหน้าและผู้นำท้องถิ่นในช่วงปี 2537-2538 โดยที่ไม่ได้แจ้งให้ชาวบ้านทราบว่า จะนำที่ดินไปใช้สำหรับการก่อสร้างโรงไฟฟ้า

3.5.3. ผู้ดำเนินการ

บริษัท กัลฟ์เพาเวอร์ เจเนอเรชั่น จำกัด ถูกตั้งขึ้นมาเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2539⁶⁸ โดยบริษัท กัลฟ์อิลีคตริก หรือ GEC⁶⁹ (ถือหุ้น 60%) ซึ่งเป็นบริษัทไทยที่ตั้งขึ้นมาในปีเดียวกัน ประกอบด้วย บริษัทลานนา ลิกไนต์ หรือ LANNA⁷⁰ และบริษัทปูนซีเมนต์นครหลวง หรือ SCCC โดยถือหุ้นบริษัทละ 50% ในเวลานั้น และ MEC International B.V. (ถือหุ้น 40%) ซึ่งเป็นบริษัทผลิตไฟฟ้าจากอเมริกาในเครือบริษัท Edison Mission Energy จำกัด⁷¹

ในช่วงต่อมา บริษัทปูนซีเมนต์นครหลวงหรือ SCCC ได้ประกาศขายหุ้นของบริษัท กัลฟ์อิลีคตริก หรือ GEC มาตั้งแต่ปี 2540⁷² และในที่สุด ก็ขายให้กับ บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด หรือ EGCO⁷³ ซึ่งเป็นบริษัทลูกของ กฟผ. (หนังสือเรื่องร้องขอให้เพิกถอนการอนุญาตสร้างโรงไฟฟ้าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ วันที่ 13 ตุลาคม 2542)

ในช่วงปี 2544 มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างผู้ถือหุ้นของบริษัท กัลฟ์อิลีคตริก หรือ GEC อีกครั้งหนึ่ง คือ ในวันที่ 10 ตุลาคม 2544 กรรมการบริหาร และผู้อำนวยการด้านการเงิน บริษัทลานนารีเซอร์สเสส จำกัด หรือ LANNA (นายอนันต์ เล้าหระณู) เปิดเผยถึงการขายหุ้นบริษัท กัลฟ์อิลีคตริก ว่า ในการประชุมครั้งที่ 8/2544 คณะกรรมการบริษัทได้มีมติเห็นชอบให้นำเสนอที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณา อนุมัติการจำหน่ายหุ้นสามัญบริษัท กัลฟ์อิลีคตริก จำกัด หรือ GEC ที่บริษัทลานนารีเซอร์สเสส จำกัด ถืออยู่ทั้งหมดจำนวน 100 ล้านหุ้น คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 50 ของหุ้นบริษัท กัลฟ์อิลีคตริก จำกัด ที่จำหน่ายแล้วทั้งหมด ในราคาหุ้นละ 12.70 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,270 ล้านบาท โดยขายให้แก่ Electric Power Development Co., Ltd⁷⁴ แห่งประเทศญี่ปุ่น หรือ EPDC จำนวน 97,999,980 หุ้น คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 49 ของหุ้นบริษัท กัลฟ์อิลีคตริก

จำกัด ที่จำหน่ายแล้วทั้งหมด คิดเป็นมูลค่า 1,244,599,746 บาท และขายหุ้น จำนวน 2,000,020 หุ้น คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1 ของหุ้นบริษัท กัลฟ์อิเล็กทริก จำกัด ที่จำหน่ายแล้วทั้งหมดมูลค่า 25,400,254 บาท ให้แก่บริษัท มิตรสยามอินเตอร์ เนชั่นแนล จำกัด แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นบริษัทลูกของ Mitsui & Co., Ltd. (MGR Online, October 10, 2001)

ในวันที่ 10 ธันวาคม 2544 ทาง EPDC ก็ได้แถลงข่าวว่า EPDC และ Mitsui & Co., Ltd. ตัดสินใจร่วมกันซื้อหุ้นบริษัทกัลฟ์อิเล็กทริก จำกัด ที่บริษัทลานาริชอร์สเชส จำกัด หรือLANNA ถืออยู่ทั้งหมดจำนวน 100 ล้านหุ้น คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 50 ของหุ้นบริษัท กัลฟ์อิเล็กทริก จำกัด โดยการซื้อขายหุ้นครั้งนี้ EPDC และ บริษัท มิตรสยามอินเตอร์ เนชั่นแนล จำกัด ได้เป็นผู้ถือหุ้นของบริษัท กัลฟ์อิเล็กทริก จำกัด แทนบริษัทลานาริชอร์สเชส จำกัด หรือLANNA โดย EPDC ถือหุ้นคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 49 และบริษัท มิตรสยามอินเตอร์ เนชั่นแนล จำกัดถือหุ้นคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1 (http://www.epdc.co.jp/news_release/news/news165.htm)

ต่อมาเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2545 การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เปิดเผยว่า จากกรณีของบริษัท ผลิตไฟฟ้า มหาชน จำกัด หรือ EGCO ในฐานะบริษัทลูกของ กฟผ. เข้าร่วมถือหุ้นในบริษัทกัลฟ์อิเล็กทริก จำกัด รายล่าสุด(ปี 2541) ในสัดส่วนถึงร้อยละ 50 มีการตรวจสอบพบว่า การเข้าถือหุ้นดังกล่าวของบริษัทผลิตไฟฟ้า มหาชน จำกัดถือว่าขัดต่อระเบียบปฏิบัติ ซึ่งจะต้องมีการขอมติจากคณะกรรมการบริหาร กฟผ.ก่อน บริษัทผลิตไฟฟ้า มหาชน จำกัดจึงจะสามารถเข้าไปซื้อหุ้นได้ คือ ปรากฏว่า การเข้าถือหุ้นในบริษัทกัลฟ์อิเล็กทริก 50%ของบริษัทผลิตไฟฟ้า มหาชน จำกัด มีปัญหา เนื่องจากว่า บริษัท ผลิตไฟฟ้า มหาชน จำกัด ดำเนินการโดยไม่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฟผ. (Manager Online, February 19, 2002)

ในวันเดียวกัน บริษัทผลิตไฟฟ้า มหาชน จำกัดขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการกฟผ.ในเรื่องการซื้อหุ้นบริษัทกัลฟ์อิเล็กทริก เพิ่มอีกร้อยละ 15 จาก Electric Power Development Co., Ltd. (EPDC) แต่ในความเห็นของคณะกรรมการกฟผ. ต่อประเด็นการซื้อหุ้นเพิ่มจาก EPDC ให้ความเห็นว่า เนื่องจากสถานการณ์ดำเนินโครงการของบริษัทกัลฟ์ฯ ในขณะนั้นยังมีความเสี่ยงด้านการลงทุนสูง การที่ได้ซื้อหุ้นไว้แล้วร้อยละ 50 นั้น เป็นการเพียงพอแล้ว (Manager Online, February 19, 2002) คณะกรรมการกฟผ. มีมติไม่เห็นชอบให้ดำเนินการซื้อหุ้น ในบริษัทกัลฟ์ อิเลคทริก จำกัด เพิ่มอีกร้อยละ 15 จากบริษัท Electric Power Development Co., Ltd. โครงสร้างผู้ถือหุ้นของโครงการ โรงไฟฟ้าบ่อนอก ณ ปัจจุบัน สรุปได้ในตารางที่ 3.6.

ตารางที่ 3.6. โครงสร้างผู้ถือหุ้นของโครงการโรงไฟฟ้าบ่อนอก

ผู้ดำเนินโครงการ	บริษัท กัลฟ์อิเล็กทริก จำกัด	บริษัท ผลิตไฟฟ้า มหาชน จำกัด (50%)
	(60%)	Electric Power Development Co., Ltd. (49%)
บริษัท กัลฟ์เพาเวอร์ เอนเนอเรชัน จำกัด เป็นบริษัทในเครือบริษัท กัลฟ์อิเล็กทริก จำกัด		บริษัท มิตรสยามอินเตอร์ เนชั่นแนล จำกัด บริษัทลูกของ Mitsui Bussan (1%)
		MEC International B.V. บริษัทลูกของบริษัท Edison Mission Energy จำกัด (40%)

3.5.4. แหล่งเงินทุน

ในส่วนของเงินลงทุนแบ่งเป็น ได้จากผู้ถือหุ้นประมาณ 8,000 ล้านบาท และกู้จากสถาบันการเงินทั้งในและต่างประเทศอีกประมาณ 24,000 ล้านบาทซึ่ง โครงการมีแผนการระดมทุนเงินกู้จาก ธนาคารความร่วมมือ

มีระหว่างประเทศแห่งประเทศญี่ปุ่น(JBIC) 13,000 ล้านบาท ธนาคาร US-EXIM (อเมริกา) 4,000 ล้านบาท และ the U.S. Overseas Private Investment Corporation: OPIC (สหรัฐอเมริกา) อย่างไรก็ตามปัจจุบันนี้ ธนาคาร US-EXIM (อเมริกา) 4,000 ล้านบาทและ ธนาคาร OPIC (สหรัฐอเมริกา) ถอนตัวออกไปจากการให้เงินกู้กับโครงการเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2544 ด้วยเหตุนี้ บริษัทกอล์ฟฯ จึงเจรจากรุณาทำสัญญาเงินกู้กับธนาคารทหารไทยจำกัด ธนาคารไทยพาณิชย์จำกัด ธนาคารกรุงศรีอยุธยาจำกัด และธนาคารกรุงไทยจำกัด

ทางธนาคารความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งประเทศญี่ปุ่น(JBIC) ได้ส่งหนังสือลงในวันที่ 29 มีนาคม 2545 ตอบข้อซักถามของวุฒิสมาชิกญี่ปุ่นถึงสถานะการให้กู้เงินแก่โครงการโรงไฟฟ้าบ่อนอกว่า JBIC ได้ รับการติดต่อจากบริษัทเจ้าของโครงการจริง แต่จนถึงบัดนี้ก็ยังไม่มีการ ขึ้นขออย่างเป็นทางการ เพราะฉะนั้น ตอนนี้ JBIC ก็ยังไม่ได้เริ่มต้นกระบวนการพิจารณาด้วยซ้ำ เช่นเดียวกับ NEXI (Nippon Export Import Insurance) ที่ส่งหนังสือตอบวุฒิสมาชิกในประเด็นเดียวกัน ลงวันที่ 2 เมษายน 45 เนื้อหาปฏิเสธว่า ยังไม่ได้มีการพิจารณาให้กู้เช่นกัน (Manager Online April 19, 2002)

ด้วยสถานการณ์ดังกล่าวนี้ บริษัทกอล์ฟฯ ยังไม่มีการลงนามสัญญาเงินกู้ โดยสัญญาซื้อขายไฟฟ้า(PPA) บริษัทกอล์ฟฯ ต้องนำหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับฐานะการเงิน เช่น รายชื่อผู้ร่วมทุนและสถาบันการเงินที่สนับสนุนโครงการมาแสดงภายในวันที่ 30 เมษายน 2545 ปรากฏว่า ไม่สามารถนำหลักฐานส่วนนี้มาแสดงได้ ปัจจุบันก็อยู่ในสถานะภาพเท่ากับเป็นการผิดสัญญา⁷⁵

3.5.5. สัญญาซื้อขายไฟฟ้า

บริษัท กอล์ฟเทาวอร์ เจนเนอเรชั่น จำกัด ได้ลงนามในสัญญารับไฟฟ้าอย่างช่อกับ กฟผ. เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2539 และได้ลงนามในสัญญาหลังจากกรมอัยการตรวจรับรองสัญญาแล้วเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2540 มีอายุสัญญา 25 ปี โดยมีลักษณะโครงการเป็นแบบBOO (Build-Own-Operate) หลังจาก ได้ลงนามสัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับกฟผ.เรียบร้อยแล้ว สัญญานั้นถูกแก้ไขทั้ง 3 ครั้ง

ตารางที่ 3.7 สรุปการแก้ไขสัญญาของบริษัท กอล์ฟเทาวอร์ เจนเนอเรชั่น จำกัด

		FCD	SCOD U#1	SCOD U# 2	ปช. บอร์ดกฟผ.	รมต. สำนักนายกฯ
สัญญาเดิม	22 ธ.ค. 40	30 เม.ย.42	1 ต.ค. 44	1 เม.ย.45	ปรีชา จงวัฒนา	สาวิตรี โพธิวิหค
แก้ไขครั้งที่ 1	30 เม.ย. 42	30 เม.ย.43	1 ต.ค. 45	1 เม.ย. 46	ศิววงศ์ จังคศิริ	สาวิตรี โพธิวิหค
แก้ไขครั้งที่ 2	22 ก.พ. 43	30 เม.ย.44	1 ต.ค. 46	1 เม.ย. 47	ศิววงศ์ จังคศิริ	สาวิตรี โพธิวิหค
แก้ไขครั้งที่ 3	5 ก.พ. 44	30 เม.ย.45	1 ต.ค. 47	1 เม.ย. 48	ศิววงศ์ จังคศิริ	สาวิตรี โพธิวิหค

ที่มา: ปรับปรุงจากฝ่ายข้อมูล กลุ่มศึกษาพลังงานทางเลือกเพื่ออนาคต. ข้อมูลสรุปการแก้ไขสัญญาของ GPGC. 2544
หมายเหตุ: FCD หมายถึง SCOD#1 หมายถึง วันกำหนดเดินเครื่องที่ 1 และ SCOD U# 2 หมายถึงวันกำหนดเดินเครื่องที่ 2

การแก้ไขสัญญาครั้งที่ 1 (PPA Amendment 1) เป็นการเลื่อนกำหนดรับซื้อออกไปอีก 1 ปี เนื่องจากอัตราการเพิ่มขึ้นของความต้องการใช้ไฟฟ้า ลดต่ำลงที่คาดการณ์ไว้ กำลังผลิตสำรองมีอยู่สูง ในการเจรจาครั้งนี้ กฟผ.เพิ่มค่าความพร้อมจ่ายให้บริษัทอีก 3 %

การแก้ไขสัญญาครั้งที่ 2 (PPA Amendment 2) เป็นการเลื่อนกำหนดรับซื้อออกไป 1 ปี เนื่องจากบริษัทประสบปัญหาความล่าช้าในการได้รับใบอนุญาตจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ในการเจรจาครั้งนี้ กฟผ.เพิ่มค่าความพร้อมจ่ายให้บริษัทอีก 3 %

การแก้ไขสัญญาครั้งที่ 3 (PPA Amendment 2) เป็นการเลื่อนกำหนดรับซื้อออกไป 1 ปี เนื่องจากบริษัทประสบปัญหาความล่าช้าในการได้รับใบอนุญาตจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากว่า หลังจากมีการปิดถนนในต้นเดือนธันวาคม 2541 รัฐบาลมีมติ ครม. ให้มีการประกาศพิจารณาในวันที่ 15 ธันวาคม 2541 และในช่วงก่อนที่มีการประกาศพิจารณา กรมโยธาธรังบ่ออกใบอนุญาตก่อสร้างโรงงานตามคำสัญญาของนายพินิจ จารุสมบัติ รมช.มหาดไทย ในการแก้ไขสัญญาครั้งล่าสุดนี้ สิ่งที่น่าสังเกตก็คือ นายสาวิทย์ โทธิวิกรมต.สำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งดูแลนโยบายด้านพลังงาน เช่น ทิ้งทวนก่อนออกจากวาระ 9 กุมภาพันธ์ 2544

3.5.6. การอนุญาตประกอบกิจการ

ในกรณีโครงการ โรงไฟฟ้าบ่อนอก บริษัทกอล์ฟฯ ประสบปัญหาในการดำเนินการขอใบอนุญาตต่างๆค่อนข้างมาก เนื่องจากอบต.บ่อนอกซึ่งเป็นองค์การปกครองท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่อนุมัติก่อตั้งโรงงานผลิตไฟฟ้า มีมติไม่เห็นด้วยโครงการ

บริษัทกอล์ฟฯมอบหมายให้บริษัท ธรณีเทค จำกัด ดำเนินการทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ โรงไฟฟ้าพลังความร้อน (Onshore) สผ. ได้มีมติเห็นชอบในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้าน Onshore นี้ เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2540 จากนั้น โครงการได้รวบรวมประเด็นคำถามคำตอบ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ และเอกสารส่วนเพิ่มเติมสรุปเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์ส่งให้ สผ.

สำหรับรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการท่าเทียบเรือน้ำลึก โครงสร้างนอกชายฝั่งทะเล และระบบน้ำหล่อเย็น (Offshore) บริษัทกอล์ฟฯมอบหมายให้บริษัท ทีม คอนซัลติ้ง เอ็นจิเนียริ่ง แอนด์ แมเนจเม้นท์ จำกัด⁶ ดำเนินงาน หลังจากมีการเสนอรายงานอีไอเอด้าน Offshore ในวันที่ 28 สิงหาคม 2539 สผ. โดยคณะกรรมการผู้ชำนาญการ ได้ศึกษารายละเอียดรายงานนั้น แล้วมีข้อซักถาม ตลอดจนมีข้อเสนอแนะต่าง ๆ รวมทั้งเสนอให้มีแผนปฏิบัติการฉุกเฉิน ทางโครงการร่วมกับบริษัททีม คอนซัลติ้ง จำกัด ก็ได้สรุปรวบรวม และนำเสนอเป็นเอกสารเพิ่มเติมให้ สผ. พิจารณา โดยลำดับ สุดท้าย สผ. มีมติเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2541 เห็นชอบในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ

สำหรับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน จากกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ทางบริษัทกอล์ฟฯ ไม่สามารถได้รับใบอนุญาตได้เนื่องจากว่า อบต. บ่อนอก มีมติไม่เห็นชอบให้มีการก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินบ่อนอก ในการประชุมสมัยสามัญที่ 2/2542 เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2542 แล้ว⁷(รายงานประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อนอก สมัยสามัญที่ 2/2542)

สำหรับใบอนุญาตก่อสร้างโรงงาน จากอบต.บ่อนอก ในประชุมสภาตำบลบ่อนอกครั้งที่ 33/2538 วันที่ 18 พฤศจิกายน 2538 สภาตำบลบ่อนอกลงมติอนุมัติให้มีการก่อตั้งโรงไฟฟ้า (สำเนารายงานการประชุมสภาตำบลบ่อนอก ครั้งที่ 33/2538 วันที่ 18 พฤศจิกายน 2538) อย่างไรก็ตามต่อมาในประชุมสภาอบต.บ่อนอก มีมติยกเลิกมติสภาตำบลบ่อนอกครั้งที่ 33/2538 วันที่ 18 พฤศจิกายน 2538 ไปแล้ว (รายงานประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อนอก สมัยสามัญที่ 3/2543 ครั้งที่ 1 วันที่ 8 สิงหาคม 2543)

สำหรับใบอนุญาตสัมปทานการผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า จากกรมโยธาธิการ กระทรวงมหาดไทย ทางบริษัทกอล์ฟฯ ยังไม่สามารถได้รับใบอนุญาตได้

สำหรับใบอนุญาตก่อสร้างท่าเทียบเรือขนถ่านหิน จากกรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม บริษัทฯ ได้รับใบอนุญาตในวันที่ 19 มิถุนายน 2544

สำหรับใบอนุญาตการใช้ที่ดินสาธารณะ เมื่อพฤศจิกายน 2537 สภาตำบลบ่อนอก ได้อนุญาตให้มีการเช่าที่ดินสาธารณะประโยชน์ (ทุ่งเลี้ยงสัตว์คลองชายธง) เนื้อที่ 931 ไร่ 3 งาน 50 ตารางวา เป็นเวลา 50 ปี

เพื่อให้บริษัท กอล์ฟ สร้างท่าเทียบเรือน้ำลึก คัดตั้งเครื่องจักรอุปกรณ์ขนถ่ายถ่านหิน ลานกองเก็บถ่านหิน โรงงานแปรรูปถ่านหินทะเลเป็นน้ำจืด บ่อบำบัดน้ำเสีย โซโลเก็บปูนขาว ฯลฯ ทั้งๆ ที่ตามกฎหมายแล้ว ที่สาธารณประโยชน์สามารถขอเช่าได้เพียงไม่เกิน 10 ไร่ และไม่เกิน 5 ปีเท่านั้น กล่าวได้ว่า มีการอนุมัติให้เช่าที่ดินโดยไม่ถูกต้อง ซึ่งต่อมาทางบริษัท กอล์ฟ ก็ได้ทำเรื่องขอเช่าใหม่ กล่าวคือ เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2538 บริษัท กอล์ฟ อิเลคตริก จำกัด ขึ้นขออนุญาตเช่าที่ดินสาธารณประโยชน์ (ที่สงวนเลี้ยงสัตว์คลองชายธง) เป็นที่ นส.ฉบบ.ที่ 3775/2514 เพื่อวางสายพานลำเลียงถ่านหินและวางท่อระบายความร้อน ต่อมาเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2539 มีคำสั่งอนุญาตผู้ว่าราชการจังหวัดฯ ให้เช่าที่ดินสาธารณประโยชน์ (ที่สงวนเลี้ยงสัตว์คลองชายธง) จำนวน 9 ไร่ 3 งาน 68 ตารางวา เวลา 5 ปี สิ้นสุด 29 กันยายน 2544 แก่บริษัท กอล์ฟฯ และในวันที่ 6 สิงหาคม 2539 กระทรวงมหาดไทยอนุมัติเช่าที่ดิน 9-3-68 ไร่ เป็นเวลา 5 ปี โดยนายอนุสรณ์ วงศ์วรรณ รมช. ปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรี อย่างไรก็ตาม ในประชุมสภาอบต.บ่อนอก สมัยสามัญ สมัยที่ 3/2544 ครั้งที่ 1/2544 อบต.บ่อนอกมีมติไม่อนุญาตให้บริษัท กอล์ฟ เพาเวอร์ เจเนอเรชัน จำกัด เช่าที่ดินสาธารณประโยชน์ (ที่สงวนเลี้ยงสัตว์คลองชายธง) (รายงานประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อนอก สมัยสามัญที่ 3/2544 ครั้งที่ 1) และภายหลังอายุการอนุญาตใช้ที่ดิน สาธารณะเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2544 ปรากฏว่า บริษัทฯ ขอยกเลิกการใช้ที่ดินสาธารณะในเดือนมกราคม 2545

นอกจากใบอนุญาตสำคัญต่างๆ ดังกล่าวนี้ บริษัทฯ ได้รับใบอนุญาตไปแล้วดังนี้

- ใบอนุญาตสร้างท่าเทียบเรือและวางท่อน้ำในทะเลจากกรมประมง (วันที่ 7 มิถุนายน 2544)
- ใบอนุญาตก่อสร้างระบบสายพานลำเลียงถ่านหินข้ามทางรถไฟสายใต้และวางท่อน้ำลอดใต้ทางรถไฟจากการรถไฟแห่งประเทศไทย (วันที่ 9 พฤษภาคม 2544)
- ใบอนุญาตสะพานข้ามคลองข้างจากกรมเจ้าท่า (วันที่ 16 เมษายน 2542)
- บัตรส่งเสริมการลงทุน (วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2542)

3.6. สรุป

ดังได้เสนอมาข้างต้น โรงไฟฟ้าหินกรูดของ บริษัท ยูนิยอน เพาเวอร์ ดีเวลลอปเม้นต์ กับโรงไฟฟ้าบ่อนอกของ บริษัท กอล์ฟ เพาเวอร์ เจเนอเรชัน ซึ่งทั้ง 2 โครงการนี้ เกิดขึ้นจากการดำเนินนโยบายผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนอิสระ (IPP) ที่มุ่งเปิดโอกาสให้เอกชนได้เข้ามาเป็นผู้ผลิตไฟฟ้าแทนการผูกขาด ซึ่งตั้งแต่ปี 2535 สพช. เป็นผู้หลักในการผลักดันให้เกิดขึ้นท่ามกลางกระแสการทำให้เป็นเอกชน (privatization) และยังเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาชายฝั่งตะวันตกซึ่งมีเป้าหมายที่ทำให้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นเขตอุตสาหกรรมหนักอีกแห่งหนึ่งของประเทศ จะเห็นว่า โครงการสร้างโรงไฟฟ้าหินกรูดและบ่อนอกเป็นโครงการขนาดใหญ่ใหญ่แห่งหนึ่งของประเทศ ในบรรดาโครงการพัฒนาต่างๆ ที่กำลังดำเนินงานอยู่

สำหรับการเตรียมดำเนินโครงการทั้งสองแห่งนั้น ดังได้เห็นมาข้างต้นถือว่า เสร็จสิ้น โดยส่วนใหญ่แล้ว อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2545 รัฐบาลตัดสินใจชะลอการดำเนินโครงการไว้โดยอนุญาตให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นคู่สัญญากับเอกชนสามารถรับหารือกับคู่สัญญาได้ เพื่อร่วมกันคลี่คลายปัญหาต่างๆ ด้านต่อไป (Manager Online May 10, 2002; ข่าวสด วันที่ 11 พฤษภาคม 2545) และมีการวิเคราะห์ออกมาว่า รัฐบาลตัดสินใจให้โครงการเลื่อนออกไปนั้นเพื่อนำไปสู่การยกเลิกในที่สุด⁷⁸ (Bangkok

Post May 11, 2002; Manager Online May 14, 2002) แต่กระนั้นก็ดี ชะตากรรมของ โครงการทั้งสองแห่งนี้ ถือว่ายังไม่ชัดเจนมากนัก

เพราะฉะนั้น ยังต้องจับตามองต่อไปว่า ผลการสอบสวนของคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงปัญหา การก่อสร้างโรงไฟฟ้าหินกรูดและบ่อนอกโดยพล.อ.ไชยศึก เกตุทัต ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี เป็นประธานซึ่ง มีหน้าที่ตรวจสอบในเรื่องความโปร่งใส เงื่อนไขในการทำสัญญา และการบริหารสัญญาของโครงการ จะ ออกมาเป็นอย่างไร และในที่สุด รัฐบาลจะตัดสินใจให้ยกเลิกโครงการอย่างชัดเจนตามความต้องการของชาว บ้านกรูดและบ่อนอกที่ร่วมตัวกันต่อสู้มายาวนานถึง 7 ปี หรือ ไม่

¹ เพิ่มขึ้น 20,032 GWh ในปี 2528 เป็น 62,510 GWh ในปี 2537 มีการขยายตัว 13.5% ต่อปี เรียงลำดับจากผู้ใช้มากไปน้อยดังนี้ 1) ภาคอุตสาหกรรม ใช้ไฟฟ้ามากที่สุดคือ 28,920.1 GWh หรือ 46.2% ของทั้งหมด 2) ภาคพาณิชย์รวม เท่ากับ 20,116 GWh หรือ 32.2% 3) ประชาชนผู้ใช้ บริโภค เท่ากับ 12,893 GWh หรือ 20.6% 4. ภาคอื่น ๆ (เกษตร, ผู้บริโภคชั่วคราว)(เชิญดูม ตัง 2545: 5) หรือ 1%

² ไอทีที เป็นการเปิดโอกาสให้เอกชนเสนอโครงการผลิตไฟฟ้าที่แตกต่างออกไปได้เพื่อให้มีการแข่งขันกันทางด้านเทคโนโลยี สถานที่ตั้ง แหล่ง และชนิดของเชื้อเพลิงที่ใช้ และราคาซื้อขายไฟฟ้า การลงทุนในรูปแบบนี้เป็นไปรูปของ Base Load Plant (โรงไฟฟ้าที่เดินเครื่องตลอดปี) เป็นหลัก โดยโครงการแต่ละโครงการควรมีขนาดกำลังผลิต ในขั้นแรกในระดับประมาณ 700-1,400 เมกะวัตต์ เพื่อให้มี economy of scale โดยอาจจะให้ โอกาสผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนขายการผลิตไฟฟ้าในอนาคต (กพข. 2537: 5)

³ ไอทีที (SPP: Small Power Producer) คือ ผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายย่อยซึ่งใช้เชื้อเพลิงทางเลือก และจำหน่ายไฟฟ้าไม่เกิน 50 เมกะวัตต์ให้แก่ กฟผ. ต่อมาคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2536 ได้มีมติเห็นชอบมติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติเรื่องการแก้ไขระเบียบ การรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็กโดยเพิ่มปริมาณพลังไฟฟ้าของผู้ผลิตรายเล็ก เป็น 60 เมกะวัตต์ (หากไม่มีข้อขัดข้องเกี่ยวกับการเชื่อมโยง เข้าระบบ สามารถจำหน่ายไฟฟ้าไม่เกิน 90 เมกะวัตต์ได้) (กพข. 2537: 2)

⁴ ตามประกาศรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนได้รับสิทธิประโยชน์ในการส่งเสริมการลงทุน จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามที่ระบุ ในประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน 1/2536 เรื่องนโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุนและที่ ส.2/2538 เรื่องการให้การส่งเสริม การผลิตพลังงานไฟฟ้าระบบ ไอทีที

⁵ และส่งเรื่องไปถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2537(ที่ นร.(กพข.) 0901/906)

⁶ เป็นเอกสารที่แสดงเงื่อนไขในการประเมินและคัดเลือกผู้ลงทุน รวมทั้งเป็นแนวทางและข้อเสนอต่างๆที่อยู่ในสัญญาซื้อไฟฟ้า, มาตรฐานและ เงื่อนไขทางเทคนิคเกี่ยวกับโรงไฟฟ้าและการปฏิบัติการ และหัวข้ออื่นๆที่เกี่ยวข้อง (http://www.egat.or.th/dppd/eng_ipp_.html)

⁷ เป็นสัญญาระหว่าง กฟผ. กับผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน ที่กล่าวถึงการผลิตและขายไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนให้กับ กฟผ. สัญญาฉบับนี้จะระบุถึงข้อ ปฏิบัติในการเดินเครื่อง (operating characteristics) ค่าความพร้อมจ่ายไฟฟ้า (availability payments) ค่าพลังงานไฟฟ้า (energy payments) มาตรฐานทางสิ่งแวดล้อม (environmental quality standards) การเก็บเชื้อเพลิงและสัญญาซื้อเชื้อเพลิง (fuel stocking and fuel purchase agreement) แผนงานก่อสร้างระบบส่งเชื่อมโยงระหว่างโครงการผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนกับระบบของ กฟผ. (new transmission facilities and construction schedule) กำหนดการณั้สำคัญตามสัญญา (contracted milestones) ค่าเสียหายกรณีผิดสัญญา (liquidated damages) เหตุสุดวิสัย (force Majeure) และอื่นๆ (http://www.egat.or.th/dppd/eng_ipp_.html)

⁸ เป็นเอกสารที่ระบุข้อกำหนดทั่วไปของระบบและความต้องการต่างๆ รวมถึงระเบียบวิธีการเชื่อมโยง การเดินเครื่องโรงไฟฟ้า และการจ่ายไฟฟ้า ซึ่งผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนจำเป็นต้องปฏิบัติตาม (http://www.egat.or.th/dppd/eng_ipp_.html)

⁹ ทะเบียนเลขที่ 1964/2535 ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2535 มีชื่อกรรมการ 2 คน คือ นายเทียนไชย จงศิริเกียรติ และ นายพรยพล คุ้มทรัพย์ ทั้ง สองคนนี้เป็นที่ปรึกษาของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) (ผู้จัดการรายวัน วันที่ 22 พ.ย. 2544)

¹⁰ หลังจากนั้น มีการกำหนดปริมาณไฟฟ้าที่รับซื้อจากไอทีทีขึ้นที่ 2 ด้วย กำลังผลิตไฟฟ้าที่รับซื้อจากไอทีทีทั้งขึ้นที่ 1 และขึ้นที่ 2 ทั้งหมดภายใน ปี 2551 เป็น 11,097 เมกะวัตต์(เพื่อการกำกับดูแลของประเทศไทยปี 2001:412) แต่เนื่องจากว่า ความต้องการพลังงานไฟฟ้าลดน้อยลงมากหลัง วิกฤติเศรษฐกิจ ไม่มีการเปิดประมูลโครงการ ไอทีทีขึ้นที่ 2 ปัจจุบัน กฟผ. ก็เลื่อนขึ้นที่ 2 ออกไปไม่มีกำหนดเพื่อไล่เอาของขึ้นที่ 1 ให้เสร็จเรียบร้อยก่อน

¹¹ ปีละ 1,400 เมกะวัตต์

¹² ในกรณีที่โรงไฟฟ้าของ กฟผ.เอง แม้ว่าโรงไฟฟ้าจะไม่เดินเครื่อง กฟผ. ก็ต้องจ่ายค่าดอกเบี้ย เงินต้น และค่าใช้จ่ายคงที่อื่นๆ เช่นกัน ดังนั้น การจ่ายค่าความพร้อมจ่ายให้ ไอทีทีจึงอยู่บนหลักการเดียวกัน(สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ 2542: 1)

¹⁵ นายปรีชา จงวัฒนา ผู้ว่าการ กฟผ. (ในฐานะประธาน) นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์ เลขาธิการสหฯ นายภิรมย์ศักดิ์ ลาภาโรจน์กิจ ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) นายสมหมาย งามิ ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) และมีนายณรงค์ วงศ์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้ว่าการ กฟผ. ปัจจุบัน นายปรีชา จงวัฒนา มีรายชื่อเป็นกรรมการบริหารของบริษัทกัลฟ์เพาเวอร์เเนอเรชั่น นอกจากนี้ นายปรีชา นายณรงค์ วงศ์ใหญ่ รองผู้ว่าการ กฟผ. และเป็นอนุกรรมการของคณะอนุกรรมการประเมินและคัดเลือกข้อเสนอจากผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน กัลฟ์เพาเวอร์เเนอเรชั่น เป็นกรรมการบริหารของบริษัทกัลฟ์เพาเวอร์เเนอเรชั่น เช่นกัน(ผู้จัดการรายวัน วันที่ 22 พ.ย. 2544)

¹⁶ บริษัท เดเมน บราเธอร์ส เป็นบริษัทที่ปรึกษาทางการเงิน บริษัท พาวเวอร์ เทค แอสโซซิเอต เป็นบริษัทที่ปรึกษาทางด้านเทคนิค บริษัท เฟรชฟิลล์ เป็นบริษัทที่ปรึกษาทางด้านกฎหมาย

¹⁵ น้ำหนักคะแนน 60 เปอร์เซ็นต์ในการประเมิน พิจารณาจากราคาค่าต่อหน่วยของค่าไฟฟ้าเฉลี่ยตลอดอายุสัญญา (Levelized Generation Costs; LGC) ใช้แบบจำลองการเงินอย่างง่าย (short form life cycle model) ในการคำนวณค่าไฟฟ้าต่อกิโลวัตต์ชั่วโมง โดยพิจารณาจากค่าต่างๆที่ถูกเสนอ ดังนี้ ค่าความพร้อมจ่ายไฟฟ้า (AP) ค่าเชื้อเพลิง (Fuel Costs) ค่าเดินเครื่องและบำรุงรักษา (O&M Costs) ค่าสายส่ง (Connection Cost) ใช้ อัตราส่วนลด 12% (discount rate 12%) องค์กรประกอบของราคาโครงการ ได้แก่ a) การปรับค่าใช้จ่ายเพิ่ม (cost escalation) โดยใช้ค่าคงที่ค่าหนึ่งในการปรับค่าเชื้อเพลิง และค่าเดินเครื่องและบำรุงรักษาในกรณีผู้เสนอไม่ได้แจ้งค่าในการปรับมาให้ โดยอ้างอิงกับข้อมูลที่ผ่านมาและสภาวะตลาดปัจจุบัน b) ปัจจัยค่ากำลังผลิต (capacity factor) c) อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ สำหรับสกุลเงินตราหลัก

¹⁶ น้ำหนักคะแนน 40 เปอร์เซ็นต์ ได้แก่ a) ระดับความพร้อมของโครงการ (Level of Development) (น้ำหนักคะแนน 11 เปอร์เซ็นต์) b) ความน่าเชื่อถือและความสามารถในการจัดการทางการเงิน (Sponsors' creditworthiness and ability to arrange financing) (น้ำหนักคะแนน 7 เปอร์เซ็นต์) c) ประสบการณ์ของกลุ่มผู้ลงทุน (Experience of Bidders) (น้ำหนักคะแนน 7 เปอร์เซ็นต์) d) เชื้อเพลิง (Fuel) (น้ำหนักคะแนน 4 เปอร์เซ็นต์) e) สถานที่ตั้งโครงการ (Location and site) (น้ำหนักคะแนน 6 เปอร์เซ็นต์) g) การข้อยกเว้นเปลี่ยนแปลงสัญญาซื้อไฟฟ้า (Exceptions to Model PPA) (น้ำหนักคะแนน 5 เปอร์เซ็นต์)

¹⁷ ในการพยากรณ์ความต้องการใช้ไฟฟ้าครั้งนี้ คณะกรรมการพยากรณ์ความต้องการใช้ไฟฟ้าเลือกใช้กรณี Very Low Case (ชมรมรวมใจไทยคู่ชาติ 2545: 2)

¹⁸ ด้านกฟผ. ให้เหตุผลในการเลือกจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นพื้นที่สร้างโรงไฟฟ้าโดยตอบคำถามของนายสมคิด สนิธิ ในการประชุมระดมความคิดเห็น โครงการโรงไฟฟ้าหินกรูด เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2540 ว่า "... มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเพิ่มปริมาณของกระแสไฟฟ้าซึ่งระหว่างกรุงเทพฯ-สถานีไฟฟ้าแรงสูง เป็นระยะทางถึง 380 กม การส่งกระแสไฟฟ้าจึงต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายในส่วนของการส่งเป็นจำนวนมาก การสร้างโรงไฟฟ้าใกล้สถานีไฟฟ้าจะเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายให้กับไฟฟ้าฝ่ายผลิต..."(ENVISYS CO., LTD. 2540: 4)

¹⁹ การพัฒนาแบ่งเป็น 3 ช่วง คือ ระยะแรก : 2540-2544 ระยะที่ 2: 2545-2550 และระยะที่ 3: 2551-2554 รวม 15 ปี ในระยะแรกในการพัฒนาสภาพัฒน์ วางแผนการเร่งพัฒนาภูมิภาคอุตสาหกรรมที่อำเภอบางสะพานซึ่งเป็นพื้นที่ที่จะมีโครงการโรงไฟฟ้าหินกรูด โดยแผนพัฒนาปี 2544 มีโครงการสร้างสายส่งไฟฟ้าจากบางสะพาน ไปถึงกรุงเทพฯ เพื่อรับส่งไฟฟ้าจากโครงการโรงไฟฟ้าหินกรูดเรียบร้อยแล้ว ในแผนโครงการนี้ กฟผ. จะเป็นผู้สร้างสายส่ง 500 กิโลวัตต์ จำนวน 2 วงจร จากอำเภอจอมบึง จ.ราชบุรี ถึงอำเภอบางสะพาน จ. ประจวบคีรีขันธ์ ระยะทาง 300 กิโลเมตร มีเขตเดินสายไฟฟ้าข้างละ 30 เมตร ส่วนที่ผ่าน จ. ประจวบคีรีขันธ์ 177.47 กิโลเมตร ผ่าน 6 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี กิ่งอำเภอสายร้อยยอด อำเภอกุยบุรี อำเภอเมือง อำเภอทับสะแก อำเภอบางสะพาน พื้นที่เขตเดินสายไฟฟ้าประมาณ 6,665 ไร่

²⁰ ดู 3.2.1. การเปลี่ยนแปลงด้านนโยบายการพลังงานของรัฐ

²¹ เป็นโครงการโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่แห่งหนึ่งของประเทศไทย กำลังผลิตไฟฟ้าของโรงไฟฟ้านี้ คิดเป็นร้อยละ 12.40 ของกำลังผลิตไฟฟ้าทั้งประเทศ (คำนวณจากกำลังผลิตติดตั้งถึงเดือนกันยายน 2539 ประมาณ 16,141.5 เมกะวัตต์)(คณะกรรมการกิจการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนสภาผู้แทนราษฎร 2541: 2)

²² หากคิดปริมาณการใช้ไฟรวมกันทั้งสามจังหวัด คือ ชุมพร ประจวบคีรีขันธ์และเพชรบุรีแล้วก็มีเพียงแค่ประมาณ 300 เมกะวัตต์เท่านั้น

²³ ในปลายปี 2541 มีการตัดสินใจชะลอโครงการออกไปถึงปี 2553 และในเดือนมกราคม มีการตัดสินใจชะลอออกไปโดยไม่มีการกำหนด (สุภรนต์ โรจนไพรวงศ์ และคณะ 2542: 297)

²⁴ นอกจากนี้ ยังมีโครงการไฟฟ้าพลังน้ำแม่น้ำกระบุรี เป็นโครงการสร้างเขื่อนที่ จ. ระนอง เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าป้อน จังหวัดระนอง และจังหวัดชุมพร

²⁵ สรุปจาก หนังสือเรื่องร้องขอให้เพิกถอนการอนุญาตสร้างโรงไฟฟ้าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ วันที่ 13 ตุลาคม 2542 และ Union Power Development CO., LTD. 2000

²⁶ โดยบริษัทอ้างว่า การเลือกใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิงในโรงไฟฟ้าพลังความร้อน มีเหตุผลสนับสนุนที่สำคัญ คือ เพื่อตอบสนองต่อนโยบายด้านพลังงานของประเทศไทย ที่ต้องการกระจายความเล็งด้านพลังงานให้ขึ้นกับเชื้อเพลิงหลายชนิด ในปัจจุบันการผลิตไฟฟ้าของประเทศไทยขึ้นอยู่กับ ก๊าซธรรมชาติ กว่า 60% ของการผลิตทั้งหมด ซึ่งด้านเกิดปัญหาเกี่ยวกับการขนส่งก๊าซธรรมชาติแล้ว ก็จะทำให้เกิดไฟฟ้าดับทั้งประเทศได้ ([http:// www.updc.co.th](http://www.updc.co.th))

²⁷ ในปี 2533 McIlwraith Mining Pty Ltd, Tomen Corporation, และ Nippon Oil (Australia) Ltd, ร่วมกันจัดตั้งบริษัทเหมืองถ่านหิน

²⁸ บริษัท โคมินคอร์ปอเรชั่นกับ โต โยค้ำ ฮูโซ ทำสัญญาซื้อถ่านหินจากบริษัทเหมืองถ่านหินต่างๆเรียบร้อยแล้ว ได้แก่ PT Adaro Indonesia 260,000/year (9.71%); PT Kaktim Prima Coal 260,000/year (9.71%); South Blackwater Coal Ltd. 500,000/year (15.15%);

Newlands Mines; 500,000t/year (15.15%); Ulan Coal Mines Ltd. 425,000t/year (12.88%); Oakbridge Pty Ltd.; 500,000t/year (15.15%); Savage Resource Mitsui Matsushita 350,000(10.61%); Amcoal Colliery and Industrial Operation Ltd. 375,000t/year (11.36%); ทั้งหมด 3,300,000 ตันต่อปี

²⁹ บริษัท Nippon Yusen (NYK Logistics) จำกัด ลงนามสัญญาการขนส่งถ่านหินกับ บริษัท โคเมนคอรี่ปอเรชั่น และบริษัท ไคโยค้ำ ฟูโซ จำกัด เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2544 (<http://www.nykline.co.jp/what/2001/0816/index.htm>)

³⁰ นี่เป็นตัวเลขที่บริษัทเปิดเผย แต่จากการคำนวณโดยนายประดัด หรรษี ข่างรังวัดที่ดิน ที่สำนักงานที่ดินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อพฤศจิกายน 2541 ที่ดินในส่วนของโรงไฟฟ้า มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 253-2-40 ไร่

³¹ แต่ชาวบ้านยืนยันว่าพื้นที่ที่มีจำนวนถึง 11 ไร่เศษ นอกจากทางสาธารณะที่ใช้ลงขายทะเล ดำรงสาธารณะ ยังมีที่สาธารณะอีกส่วนหนึ่ง คือ ส่วนที่ติดชายทะเลซึ่งเดิมที่บริษัทญี่ปุ่นฯ เคยทำเรื่องขอใช้ แต่มีการถอนเรื่องภายหลัง และปรากฏว่าที่ดินชายทะเลในโครงการมีเพิ่มขึ้นถึง 4 ไร่เศษ ถ้าหากเป็นจริงตามที่ชาวบ้านยืนยันมา ก็หมายความว่า การใช้ที่ดินสาธารณะของบริษัทญี่ปุ่นฯ ไม่ถูกต้องตามกฎหมายที่ดิน

³² อย่างไรก็ตาม สิ่งที่น่าสังเกตคือ เมื่อพิจารณาดูช่วงเวลาของการศึกษาแผนพัฒนาชายฝั่งตะวันตกของของศสข. ศึกษาเสร็จสมบูรณ์หลังจากโครงการโรงไฟฟ้าได้ผ่านกระบวนการต่างๆ ไปมากมายแล้ว ไม่ว่าจะทำสัญญาซื้อขายไฟฟ้า ถึงขั้นส่งรายงานผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมไปยังศสข. กล่าวคือ ในวันที่ 26 มีนาคม 2540 บริษัทญี่ปุ่นฯ นำส่งรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมให้ศสข. แต่ผลการศึกษาตาม โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตกเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2539 และใช้เวลาศึกษาทั้งสิ้นประมาณ 17 เดือน โดยการศึกษาได้เสร็จสิ้นสมบูรณ์เมื่อปลายเดือนมิถุนายน 2540

³³ คู่มือเชิงอรตที่ 19

³⁴ โรงไฟฟ้า 10 แห่ง ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน อยู่ที่ Jiangsu, Zhejiang และ Yunnan นอกจากนั้นบริษัทญี่ปุ่นเอ็นเออี จำกัด ยังมีโครงการโรงไฟฟ้าอีก 3 แห่ง ที่ประเทศจีน คือ โรงไฟฟ้าที่มีกำลังผลิตไฟฟ้า 1,25 เมกะวัตต์ ที่จังหวัด Sichuan และ โรงไฟฟ้าที่มีกำลังผลิตไฟฟ้า 3,600 เมกะวัตต์ ที่ Beijing และ โรงไฟฟ้าที่มีกำลังผลิตไฟฟ้า 2,400 เมกะวัตต์ ที่จังหวัด Dalian. และในประเทศเวียดนาม ประเทศพม่า และ ประเทศลาว กำลังวางแผนโครงการสร้างโรงไฟฟ้าใหม่ (นาย นที สิทธิประศาสน์ ผอ. ฝ่ายบริหารและประชาสัมพันธ์: วันที่ 25 กรกฎาคม 2544)

³⁵ บริษัท โคเมนคอรี่ปอเรชั่น จากประเทศญี่ปุ่น ลงทุนในโครงการ IPP ทั่วโลก มีกำลังการผลิตรวม 3,834 เมกะวัตต์ นอกจากนั้น โคเมนคอรี่ปอเรชั่นยังเป็นบริษัท Coal Supplier ที่ใหญ่แห่งหนึ่งของโลก

³⁶ บริษัท Imatran Voima Oy เป็นผู้ผลิตไฟฟ้าที่ใหญ่ที่สุดในประเทศฟินแลนด์ และเป็นอันดับสองในกลุ่ม Nordic มีกำลังผลิตไฟฟ้า 4,500 เมกะวัตต์ และกำลังผลิตความร้อน 2,000 เมกะวัตต์ มีประสบการณ์ทั้งการเดินเครื่อง และการบำรุงรักษาโรงไฟฟ้า ซึ่งโรงไฟฟ้าและ โรงผลิตความร้อน

³⁷ ทะเบียนบริษัทจำกัดเลขที่ (2) 3166/2539 (บัตรส่งเสริมคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เลขที่ 1036/2541)

³⁸ บริษัท Fortum ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจของประเทศฟินแลนด์ได้เข้ามาลงทุนแทนบริษัท Imatran Voima Oy (IVO) เนื่องจากว่า IVO ถูกผนวกเข้าด้วยกันกับบริษัทเอกชนในประเทศฟินแลนด์

³⁹ บริษัทลูกของบริษัท Southern Energy Inc., แห่งสหรัฐอเมริกา

⁴⁰ บริษัท SPI ร่วมลงทุนกับรัฐบาลไทยในโครงการสร้างโรงไฟฟ้าที่ อ.ปลวกแดง จ.ระยอง ตามโครงการ TS 21 ซึ่งก่อให้เกิดกระแสการคัดค้านจากชาวบ้านในพื้นที่ (มติชน วันที่ 6 เมษายน 2543)

⁴¹ บริษัท ซูบุ อิเล็กทริก และบริษัท ไคโยค้ำ ฟูโซ ได้แถลงในเรื่องการเข้ามาลงทุนโครงการเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2544 (Nikkei Shinbun August 17, 2001)

⁴² เป็นผู้ผลิตไฟฟ้าให้แก่เกาะฮ่องกง และเกาะแลมมา มียอดกำลังผลิตสุทธิถึง 3,305 เมกะวัตต์ ซึ่งผลิตจากโรงไฟฟ้าพลังความร้อนจากถ่านหินเป็นหลัก(การจัดแถลงข่าวเรื่อง การปรับโครงสร้างผู้ถือหุ้นบริษัท ซูเนี่ยน เพาเวอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ในวันที่ 25 ตุลาคม 2544) ฮ่องกงอิเล็คทริกจะรับผิดชอบการก่อสร้างโรงไฟฟ้าโดยลงทุนประมาณ HK\$700 ล้าน

⁴³ ซูบุ อิเล็กทริก เป็นหนึ่งในบริษัทพลังงานชั้นนำของญี่ปุ่น มียอดกำลังการผลิตสุทธิถึง 31,771 เมกะวัตต์เมื่อเทียบกับกำลังการผลิตของ กฟผ. ที่มีเพียงหมื่นกว่าเมกะวัตต์(การจัดแถลงข่าวเรื่อง การปรับโครงสร้างผู้ถือหุ้นบริษัท ซูเนี่ยน เพาเวอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ในวันที่ 25 ตุลาคม 2544)

⁴⁴ เป็นบริษัทในกลุ่มบริษัท ไคโยค้ำ บริษัทเทรดดิ้งระดับโลกบริษัทหนึ่งที่มีการลงทุนหลักในธุรกิจพลังงานทั่วโลก(การจัดแถลงข่าวเรื่อง การปรับโครงสร้างผู้ถือหุ้นบริษัท ซูเนี่ยน เพาเวอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ในวันที่ 25 ตุลาคม 2544) ในวันที่ 28 มีนาคม 2543 บริษัท ไคโยค้ำ ฟูโซ ได้ผนวกรวมกันกับบริษัท โคเมน ในบางกิจการ และส่งกรรมการบริหารในคณะกรรมการบริหารของบริษัท โคเมน

⁴⁵ เมื่อก่อนเป็น Japan Export-Import Bank ในวันที่ 21 ธันวาคม 2541 คณะตัวแทนของ Japan Export-Import Bank ลงมาดูพื้นที่สร้างโรงไฟฟ้าหินกรูด และร่วมงานเลี้ยงกับอบต. ชงชัยและชาวบ้านฝ่ายสนับสนุนโครงการประมาณ 200 คน (Union Power Development Company Limited. 1999)

⁴⁶ เงินลงทุนจากผู้ถือหุ้น 300-370 ล้านดอลลาร์สหรัฐ 900 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จะเป็นเงินกู้ โดยที่ผ่านมาบริษัท ได้ใช้เงินลงทุนไปแล้ว 120 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

⁴⁷ เงื่อนไขสัญญาข้อ 12.2.1 ได้ระบุถึงเหตุการณ์ในหลาย ลักษณะที่ถือว่าเข้าข่ายการกระทำผิดสัญญาโดยบริษัทเจ้าของโรงไฟฟ้า และหนึ่งในเงื่อนไขที่กำหนดไว้คือข้อ 12.2.1 (m) ที่ระบุว่า หากบริษัทไม่สามารถจัดหาเงินทุนหรือไม่สามารถส่งมอบหนี้สินอันเป็นการให้กู้จากผู้ให้การสนับสนุนทางการเงินให้แก่ กฟผ. ได้ภายในกำหนด วัน Scheduled Financial Close Date ที่ระบุไว้ใน สัญญาก็ถือว่าบริษัทเป็นฝ่ายทำผิด สัญญาเอง ซึ่งกรณีนี้ กฟผ. สามารถ ยกเลิกสัญญาได้ทันที และมีผลเป็นไปตามเงื่อนไขสัญญาข้อ 12.2.3 คือ หลังเลิกสัญญา กฟผ. มีสิทธิที่จะเรียกค่าเสียหายได้

⁴⁸ ตามที่นายพินิจ จารุสมบัติ อธิบดีกรมฯ. มหาดไทย. ไปสัญญาที่บ้านฝ่ายคัดค้าน ที่สี่แยกบ่อนอกเมื่อมีการปิดถนนในวันที่ 10 ธันวาคม 2541

⁴⁹ 3% จากมูลค่าเดิมที่รวมการเพิ่ม 3% ไปแล้วในการแก้ไขครั้งที่ 2

⁵⁰ ค่าชดเชยจากเหตุสุดวิสัยประกอบด้วยเงินที่บริษัทลงทุนไปแล้ว ค่าเสียโอกาส ผลตอบแทนเงินลงทุน

⁵¹ เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2541 มีมติกรมฯ ให้มีการประชาพิจารณ์

⁵² คอนแวนต์รัฐบาลกำหนดวันการจัดทำประชาพิจารณ์โครงการ โรงไฟฟ้าหินกรูดภายในปี 2542 แต่ต่อมาเลื่อนไปถึงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2543 (Bangkok Post, December 16, 1999) ในที่สุดเลื่อนไปถึงวันที่ 24-25 กุมภาพันธ์ 2543 อีกครั้ง

⁵³ กฟผ. ยืนยันว่า ค่ามาตรการทางสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มขึ้นนี้ ไม่รวมค่าเปลี่ยนแปลงการออกแบบการก่อสร้างทำเทียมหรือซึ่งเป็นผลมาจากกรณีที่พบปะการังหน้าโครงการ(กลุ่มศึกษาพลังงานทางเลือกเพื่ออนาคต 2544)

⁵⁴ ในประเทศไทย มีการใช้ระบบการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ปี 2524 ปัจจุบันนี้ ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ กำหนดประเภทและขนาดของโครงการจำนวน 22 ประเภท ซึ่งเป็นโครงการขนาดใหญ่หรือมีลักษณะที่อาจก่อปัญหาต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรงต้องเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่อสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพิจารณาประกอบการอนุญาตหรืออนุมัติโครงการของหน่วยงานผู้อนุญาตหรือคณะรัฐมนตรีทั้งนี้รายงานฯ จะต้องจัดทำโดยผู้ที่มีสิทธิทำรายงานฯ ซึ่งจดทะเบียนกับสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

⁵⁵ ตามพรบ. โรงงานซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงอุตสาหกรรม ภายใต้พรบ. ฉบับนี้ รัฐมนตรีกระทรวงอุตสาหกรรมมีอำนาจในการกำหนด 1) ที่ตั้งโรงงาน 2) ประเภทของเครื่องจักรและเครื่องมือที่ใช้ในโรงงาน 3) มาตรฐานและกระบวนการควบคุมของเสียและมลพิษจากโรงงาน 4) เอกสารที่จำเป็นที่โรงงานต้องให้เป็นไปตามกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อม (โรงไฟฟ้า หรือสถานีย่อย จัดอยู่ในประเภท “โรงงานกลุ่มที่ 3” และจะต้องได้รับใบอนุญาตก่อนการก่อสร้างโรงงาน)

⁵⁶ ตามกฎหมายที่ดิน ถึงแม้กฎหมายที่ดินจะห้ามคนต่างด้าวครอบครองที่ดินในประเทศ แต่บริษัทต่างด้าวสามารถขอเช่าได้ถึง 30 ปี หากไต่ที่ที่นั้นเป็นของคนต่างด้าว ไม่นเกิน 49% (เท่ากับ ไม่ได้เป็นบริษัทต่างด้าว) ตามกฎหมายที่ดินไต่ที่ที่นั้นสามารถเช่า หรือเป็นเจ้าของที่ดินบริเวณที่ตั้งโครงการได้ อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าสัดส่วนการเป็นเจ้าของไต่ที่ที่ จะต่ำกว่า 49 % อย่างไร ไต่ที่ที่ ก็ไม่ควรจะเป็นผู้ถือครองที่ดินนั้น

⁵⁷ บริษัท เทลโก้ จำกัด ได้รับใบอนุญาต อายุ 5 ปี (29 ต.ค. 41 - 28 ต.ค. 46) มีผู้ชำนาญการที่ได้รับอนุญาต ได้แก่ นายมงคล ประสาทเสรี 5 ปี (29 ต.ค. 41 - 28 ต.ค. 46) นางคาร์ณี ค.เจริญ (26 ก.ย. 44 - 28 ต.ค. 46)

⁵⁸ ปัญหาความผิดพลาดของรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

⁵⁹ การออกใบอนุญาตประกอบกิจการ โรงงานจำเป็นต้องผ่านการพิจารณาขององค์การปกครองท้องถิ่นและได้รับความเห็นชอบจากองค์การปกครองท้องถิ่น

⁶⁰ ออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคารในวันที่ 8 มิถุนายน 2544

⁶¹ นายวิระ แสงประทุม เป็นที่ปรึกษากฎหมายในเรื่องที่ดินสาธารณะ

⁶² แต่ชาวบ้านยืนยันว่าพื้นที่มีจำนวนถึง 12 ไร่เศษ อยู่ในเชิงอรรถที่ 30

⁶³ ในส่วนนี้ ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากเว็บไซต์ของบริษัท กัลฟ์ เทาเวอร์ เชนเนอร์ชั่น จำกัด (<http://www.gulf.co.th>) เป็นหลัก

⁶⁴ ในช่วงแรกๆ เรียกว่า โรงไฟฟ้า “กุยบุรี”; ดู “Environmental Impact Assessment for Kui Buri Power plant Prachuap Khiri Khan” Final Report Main Report August 1996 Revised August 1997, Thorani Tech Ltd.

⁶⁵ บริษัทฯ อ้างโดยตลอดว่า ถ่านหินซับบิทูมินัส มีคุณภาพดีกว่าลิกไนต์ (Lignite) ที่ถือว่ามีความหนาแน่นต่ำที่สุดในปัจจุบัน โดยถ่านหินนำเข้ามีปริมาณกำมะถันต่ำมาก (Low Sulfur) อยู่ในช่วง 0.05 - 0.2 เปอร์เซ็นต์ ทางผู้ผลิตใช้ชื่อทางการค้าว่า เอ็นไวโรคอล์ (envirocoal) หมายถึง ถ่านหินที่ไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังมีขี้เถ้าที่ได้จากการเผาถ่านหินน้อย (Low Ash)

⁶⁶ โรงไฟฟ้าบ่อนอกไม่ติดตั้งเครื่องดักจับสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (FGD) แต่ได้เลือกที่จะใช้วิธีการแก้ไขปัญหาคันเหตุ โดยการเลือก ใช้ถ่านหินที่มีปริมาณสารกำมะถันต่ำแทนที่จะใช้วิธีการแก้ไขปัญหาคันเหตุ โดยการใส่เครื่องดักจับสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (FGD) ซึ่งถือเป็นการแก้ไขปัญหาคันเหตุที่ดีที่สุด (Manager Online, January 27, 2002)

⁶⁷ บริษัท กัลฟ์ฯ ได้ขอใช้ประโยชน์ประกอบกิจการในที่ดินของรัฐที่สาธารณะประโยชน์ทุ่งเลี้ยงสัตว์คลองชายง หมู่ที่ 6 ต. บ่อนอก ตามหลักฐานนสท. ที่ 3775/2514 เนื้อที่ 931-3-50 ไร่ โดยจะใช้ประโยชน์เพื่อ (1) ใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างทำเทียมหรือน้ำลึก และติดตั้งเครื่องจักรอุปกรณ์ในการขนถ่ายถ่านหิน (2) ใช้เป็นลานกองเก็บถ่านหิน (3) ใช้เป็นสถานที่ก่อสร้าง โรงงานแปรสภาพน้ำ (โรงสูบน้ำ, โรงบำบัดน้ำเสีย โรงงานแปรสภาพน้ำเค็มเป็นน้ำจืด, ใช้เป็นไซโลเก็บปูนขาว) พื้นที่สีเขียวและอื่นๆ (สำเนารายงานการประชุมสภาตำบลบ่อนอก ครั้งที่ 3/2538 วันที่ 18 พฤศจิกายน 2537) อย่างไรก็ตาม โดยข่าวล่าสุด ในเดือนมกราคม 2545 ปรากฏว่า บริษัท กัลฟ์ฯ ขอยกเลิกการเช่าที่ดินสาธารณะ

⁶⁸ ทะเบียนบริษัทจำกัดเลขที่ (1) 2294/2539 (ที่ พท. 0013847 หนังสือรับรอง กรมทะเบียนการค้า) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 มีทุนจดทะเบียน 650 ล้านบาท มีกรรมการ 8 คน คือ นายอิทธิ นาคาโยชิ นายปริชา จงวัฒนา นายสารวัตร รัตนาวะดี นายโรเบิร์ต ยูจีน คริสทอล นายโรเบิร์ต ไมเคิล เอ็ดเจดัล นายสิทธิพร รัตโนภาส นางพรทิทา จินนวกิจวานิชย์ นายบรูซ เคลวิน แจ็คสัน

⁶⁹ บริษัท กัลฟ์ อีเล็กทริก จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทในลักษณะ Holding Company ผู้พัฒนาโครงการโรงไฟฟ้าเอกชนทั้งไอทีพี (IPP-Independent Power Producer) และเอสพีพี (SPP - Small Power Producer) ที่จัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2537 ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2544 มีทุนจดทะเบียนทั้งสิ้น 5 พันล้านบาท มีกรรมการทั้งสิ้น 11 คนประกอบด้วย นายสมเกียรติ ติมทรง นายสุโรจน์ ศุภสวัสดิ์กุล นายไกรสิทธิ์ ศิริรังษี นายพิลาศ พันธโกศล นายสารวัตร รัตนาวะดี นายปริชา จงวัฒนา นายสิทธิพร รัตโนภาส นายศิวนันท์ ณ นคร นายโทมัส วัตเตอร์ นางอุ้งน กมลยะบุตร และนายสรร วิเศษพงษ์

⁷⁰ เป็นบริษัทการค้าด้านหิน บริษัทปูนซีเมนต์นครหลวง หรือ SCCC ถือหุ้น 25 % (NNA News June 12, 2001)

⁷¹ บริษัท Edison Mission Energy จำกัด เป็นบริษัทผู้พัฒนาโครงการโรงไฟฟ้าเอกชน (IPP) ที่ใหญ่คิดอันดับโลก มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในวงการผู้ผลิตไฟฟ้า และด้านพลังงาน มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่เมืองเออร์ไวน์ รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) มีสำนักงานอยู่ที่ สิงคโปร์ เมื่อวันที่ 13 มิ.ย. 2541 Robert M. Edgell รองประธานบริษัทฯ และประธานบริษัท Edison Mission Energy Asia Pacific ได้กล่าวว่า เรามองประเทศไทยว่าเป็นตลาดที่สำคัญ และที่มีแรงจูงใจสูงสำหรับการประกอบธุรกิจด้านพลังงานไฟฟ้า โครงการโรงไฟฟ้าบ่อนอกเป็นโครงการที่สำคัญมากสำหรับบริษัท Edison Mission Energy จำกัด เพื่อที่จะเข้ามาลงทุนภาคธุรกิจด้านพลังงานของประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง เพราะโครงการนี้เป็นจุดเริ่มต้นในการขยายธุรกิจของบริษัทฯ ในประเทศไทย (<http://www.edison.com/investors/docs/980713.htm>) นอกจากนี้โครงการโรงไฟฟ้าบ่อนอก บริษัท Edison Mission Energy จำกัดยังลงทุนกับ โครงการโรงไฟฟ้าราชบุรี (Tri Energy project) โดยร่วมลงทุนกับบริษัท Texaco Global Gas Power จำกัด และบริษัท Banpu มหาชน จำกัด

⁷² เมื่อบริษัทปูนซีเมนต์นครหลวงได้ประกาศขายหุ้นของบริษัทกัลฟ์อีเล็กทริก มีข่าวว่า บริษัทโตเกียวอีเล็กทริก (Tokyo Electric Company Ltd.) สนใจซื้อหุ้นคิดเป็นร้อยละ 9 ของหุ้นบริษัทกัลฟ์อีเล็กทริก

⁷³ บริษัท ผลิตไฟฟ้า มหาชน จำกัด หรือ EGCO เป็นผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระ (IPP) ที่ก่อตั้งขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2535 ในประเทศไทย ปัจจุบันนี้ประกอบธุรกิจในการผลิตไฟฟ้า การจำหน่ายไฟฟ้า และในรูปแบบอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจด้านพลังงาน ปัจจุบันลงทุนในบริษัทกัลฟ์ฯ รวมประมาณ 1,200 ล้านบาท จากการซื้อหุ้น 1,100 ล้านบาท และการเพิ่มทุนเพื่อดำเนินโครงการโรงไฟฟ้าบ่อนอกประมาณ 100 ล้านบาท

⁷⁴ Electric Power Development Co., Ltd. (EPDC) ก่อตั้งขึ้นมาเมื่อปี 2495 โดยรัฐบาลญี่ปุ่น เพื่อดำเนินการพัฒนาและอุปทานพลังงานไฟฟ้าซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรม EPDC เคยเข้ามาถือหุ้นของบริษัทเอ็กโก กรุ๊ป เอ็นเนอจีซึ่งเป็นบริษัทลูกของบริษัท ผลิตไฟฟ้า มหาชน จำกัด หรือ EGCO (ผู้จัดการรายวัน วันที่ 5 เมษายน 2543)

⁷⁵ ดูในเชิงอรศ 46

⁷⁶ ได้รับใบอนุญาตจากสพ. อาวุธ ปี (29 ค.ศ. 41 - 28 ค.ศ. 46) มี ผู้ชำนาญการที่ได้รับอนุญาต 1. นายอำนาจ พรหมบุตร 5 ปี (29 ค.ศ. 41 - 28 ค.ศ. 46) 2. นางสิรินิมิตร วงศ์บุตร 5 ปี (29 ค.ศ. 41 - 28 ค.ศ. 46)

⁷⁷ โรงงานประเภทที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจะต้องผ่านการพิจารณาขององค์การปกครองท้องถิ่น

⁷⁸ Manager Online (May 14, 2002) ออกข่าวระบุว่า “...การเลื่อนออกไป ไม่ใช่การซื้อเวลา แต่เลื่อนเพื่อว่าในที่สุดแล้วจะนำไปสู่การตัดสินใจเล็กสร้างโรงไฟฟ้าที่ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิงและจะต้องมีการตรวจสอบสัญญา มีการพิจารณาถึงทางเลือกใหม่ที่ดีที่สุด เพราะเวลานี้เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า ไฟฟ้าสำรองมีเพียงพอ ความจำเป็นของโรงไฟฟ้าถ่านหินลดน้อยลงไปแล้ว แหล่งข่าว กล่าว...แหล่งข่าวกล่าวว่า รัฐบาลจะไม่ประกาศไม่ให้สร้างโรงไฟฟ้า เพราะจะทำให้ประเทศขาดเสถียรภาพ และจะอาศัยเรื่องของสัญญา กฤระเบียบ เข้ามาแก้ไขปัญหา... รัฐบาลได้พิจารณาเรื่องนี้โดยเอาเรื่องการผลิตไฟฟ้า ต้นทุนเชื้อเพลิงและทางเลือกต่างๆ มาเป็นประเด็นพิจารณาและเอาชุมชนเป็นตัวตั้ง ไม่ใช่เอาความมั่นคงด้านพลังงานเป็นตัวตั้ง แหล่งข่าวกล่าว...”